

P.Z. br. 37

HRVATSKI SABOR

KLASA: 022-02/24-01/49

URBROJ: 65-24-9

Zagreb, 5. prosinca 2024.

**ZASTUPNICAMA I ZASTUPNICIMA
HRVATSKOGA SABORA**

**PREDSJEDNICAMA I PREDSJEDNICIMA
RADNIH TIJELA**

Na temelju članaka 178. i 192. Poslovnika Hrvatskoga sabora u prilogu upućujem *Konačni prijedlog zakona o Središnjem registru stanovništva*, koji je predsjedniku Hrvatskoga sabora podnijela Vlada Republike Hrvatske, aktom od 5. prosinca 2024. godine.

Za svoje predstavnike, koji će u njezino ime sudjelovati u radu Hrvatskoga sabora i njegovih radnih tijela, Vlada je odredila potpredsjednika Vlade Republike Hrvatske i ministra financija dr. sc. Marka Primorca, državne tajnike Stipu Župana, dr. sc. Terezu Rogić Lugarić i dr. sc. Davora Zoričića, ravnatelja Porezne uprave Božidara Kutlešu i ravnatelja Carinske uprave Marija Demirovića.

PREDSJEDNIK

Gordan Jandroković

VLADA REPUBLIKE HRVATSKE

KLASA: 022-03/24-01/17
URBROJ: 50301-05/14-24-11

Zagreb, 5. prosinca 2024.

PREDSJEDNIKU HRVATSKOGA SABORA

PREDMET: Konačni prijedlog zakona o Središnjem registru stanovništva

Na temelju članka 85. Ustava Republike Hrvatske („Narodne novine“, br. 85/10. – pročišćeni tekst i 5/14. – Odluka Ustavnog suda Republike Hrvatske) i članka 172. u vezi s člankom 190. Poslovnika Hrvatskoga sabora („Narodne novine“, br. 81/13., 113/16., 69/17., 29/18., 53/20., 119/20. – Odluka Ustavnog suda Republike Hrvatske, 123/20. i 86/23. – Odluka Ustavnog suda Republike Hrvatske), Vlada Republike Hrvatske podnosi Konačni prijedlog zakona o Središnjem registru stanovništva.

Za svoje predstavnike, koji će u njezino ime sudjelovati u radu Hrvatskoga sabora i njegovih radnih tijela, Vlada je odredila potpredsjednika Vlade Republike Hrvatske i ministra financija dr. sc. Marka Primorca, državne tajnike Stipu Župana, dr. sc. Terezu Rogić Lugarić i dr. sc. Davora Zoričića, ravnatelja Porezne uprave Božidara Kutlešu i ravnatelja Carinske uprave Marija Demirovića.

KONAČNI PRIJEDLOG ZAKONA O SREDIŠNJEM REGISTRU STANOVNIŠTVA

KONAČNI PRIJEDLOG ZAKONA O SREDIŠNJEM REGISTRU STANOVNIŠTVA

GLAVA I.

OPĆE ODREDBE

Predmet uređenja

Članak 1.

Ovim Zakonom ustrojava se Središnji registar stanovništva (u daljnjem tekstu: Središnji registar) i propisuje se način vođenja, preuzimanje, prikupljanje i korištenje podataka te druga pitanja od značaja za uspostavu i funkcioniranje Središnjeg registra.

Obuhvat Središnjeg registra

Članak 2.

Središnji registar je elektronički vođena službena evidencija koja sadrži podatke o broju i prostornom rasporedu stanovnika na području Republike Hrvatske prema socijalnim, ekonomskim, obrazovnim, migracijskim, stambenim i ostalim obilježjima, podatke o srodstvu i podatke o kućanstvima.

Primjena Zakona

Članak 3.

Podaci iz Središnjeg registra koriste se za ostvarivanje socijalnih i drugih prava, provođenje statističkih, društvenih, ekonomskih i drugih istraživanja, obradu podataka za koju postoji pravna osnova te za učinkovito vođenje upravnih, poreznih i drugih postupaka korisnika određenih ovim Zakonom.

Načelo zaštite osobnih podataka

Članak 4.

Prikupljanje i obrada osobnih podataka u Središnjem registru provodi se sukladno propisima koji uređuju zaštitu osobnih podataka.

Načelo povjerenja i točnosti

Članak 5.

Podaci upisani u Središnji registar preuzimanjem podataka iz službenih evidencija te ostali podaci upisani prikupljanjem podataka prema odredbama ovoga Zakona smatraju se istinitim i potpunim za vođenje postupaka te za provedbu istraživanja.

Pojmovnik

Članak 6.

Pojmovi u smislu ovoga Zakona imaju sljedeće značenje:

1. **generiranje** je postupak stvaranja određenog podatka korištenjem drugih podataka sadržanih u Središnjem registru u skladu s odredbama ovoga Zakona
2. **Identifikacijska oznaka kućanstva** je identifikacijska oznaka stambene jedinice, određena prema propisu kojim se uređuje upravljanje i održavanje zgrada
3. **institucionalno kućanstvo** je kućanstvo kojem pripadaju ciljane skupine osoba čije potrebe u pogledu stambenog prostora i troškova života zadovoljava pravna ili fizička osoba pružanjem usluge smještaja i organiziranog stanovanja te ostalih usluga
4. **izjava** koju izjavljuje osoba, na koju se podaci odnose, smatra se osnovom za upis podataka u Središnji registar za činjenice koje se ne mogu preuzeti iz izvora podataka u skladu s odredbama ovoga Zakona
5. **izvorima podataka** smatraju se službene evidencije koje nadležna tijela vode prema posebnim propisima, iz kojih se podaci preuzimaju u Središnji registar
6. **kvaliteta stanovanja** su podaci o prostorijama u stambenoj jedinici, načinu grijanja i vrsti energenta, klima uređajima, dizalima i infrastrukturi i to: vodovod, kanalizacija, električna energija, plinska instalacija
7. **korisnici podataka** koji koriste podatke iz Središnjeg registra, u skladu s nadležnostima propisanim posebnim propisima, smatraju se tijela državne uprave, druga državna tijela, pravosudna tijela, jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave, pravne osobe koje se dijelom financiraju, izravno ili neizravno, iz sredstava proračuna ili kojima su osnivači, odnosno jedan od osnivača Republika Hrvatska ili jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave te pravne osobe s javnim ovlastima
8. **kućanstvo** čine osobe koje zajedno žive u istom prostoru, privređuju i troše, osim ako ovim Zakonom nije drugačije uređeno
9. **prostorni raspored stanovnika je** raspored stanovnika prema Registru prostornih jedinica koji vodi Državna geodetska uprava
10. **srodstvo** je povezanost jednoznačno određene osobe putem osobnog identifikacijskog broja s djecom, bračnim drugom, izvanbračnim drugom, životnim partnerom, neformalnim životnim partnerom, roditeljima, bakama i djedovima te braćom i sestrama, putem njihovog osobnog identifikacijskog broja
11. **stambena jedinica** je obiteljska kuća ili stan na kojem se u skladu s posebnim propisima može prijaviti prebivalište ili boravište.

Rodna neutralnost

Članak 7.

Izrazi koji se koriste u ovome Zakonu, a imaju rodno značenje odnose se jednako na muški i ženski rod.

GLAVA II.

VOĐENJE, SADRŽAJ I UPIS PODATAKA U SREDIŠNJI REGISTAR

Nadležno tijelo

Članak 8.

(1) Središnji registar uspostavlja i vodi Ministarstvo financija, Porezna uprava (dalje u tekstu: Porezna uprava).

(2) Podaci u Središnji registar upisuju se preuzimanjem podataka od izvora podataka navedenih u članku 10. stavcima 2. i 3. ovoga Zakona te prikupljanjem podataka na temelju izjava u slučajevima utvrđenim ovim Zakonom.

Pojam stanovnika

Članak 9.

(1) U Središnji registar upisuju se podaci o stanovništvu i to:

- hrvatskim državljanima s prebivalištem ili boravištem u Republici Hrvatskoj prema podacima iz Zbirke podataka o prebivalištu i boravištu tijela državne uprave nadležnog za unutarnje poslove i
- strancima koji u Republici Hrvatskoj imaju prebivalište ili boravište prijavljeno u skladu s odredbama posebnih propisa o strancima iz zbirki podataka tijela državne uprave nadležnog za unutarnje poslove.

(2) Pored podataka o stanovništvu iz stavka 1. ovoga članka, Središnji registar sadrži podatke o hrvatskim državljanima izvan Republike Hrvatske.

(3) Podaci o hrvatskim državljanima iz stavka 2. ovoga članka preuzimaju se iz evidencije o državljanstvu tijela državne uprave nadležnog za upravu, a podatke o njihovom prebivalištu u inozemstvu prema podacima iz Zbirke podataka o prebivalištu i boravištu tijela državne uprave nadležnog za unutarnje poslove, ako takav podatak postoji.

(4) Osobe se upisuju u Središnji registar iz stavaka 1. i 2. ovoga članka, pod uvjetom da imaju određen i dodijeljen osobni identifikacijski broj u skladu s odredbama propisa o osobnom identifikacijskom broju.

(5) Iznimno od stavka 1. ovoga članka, u Središnji registar će se u dijelu podataka stanovnika, za potrebe utvrđivanja srodstva i kućanstva, upisivati i osobe koje se ne smatraju stanovnicima prema odredbama stavaka 1. i 2. ovoga članka ako im je određen i dodijeljen osobni identifikacijski broj.

Sadržaj Središnjeg registra

Članak 10.

- (1) Središnji registar se sastoji od općeg i posebnog dijela.
- (2) U opći dio Središnjeg registra upisuju se podaci o stanovništvu iz izvora podataka i to:
  1. osobni identifikacijski broj i osobno ime – iz Evidencije o osobnim identifikacijskim brojevima Porezne uprave
  2. podaci o rođenju, smrti i državljanstvu osobe – iz državnih matica i evidencije o državljanstvu tijela državne uprave nadležnog za upravu i zbirki podataka tijela državne uprave nadležnog za unutarnje poslove
  3. podaci o braku ili životnom partnerstvu – iz državnih matica, odnosno registra životnog partnerstva tijela državne uprave nadležnog za upravu
  4. podaci o roditeljima i djeci – iz državnih matica tijela državne uprave nadležnog za upravu
  5. podaci o osobama kojima je imenovan skrbnik ili poseban skrbnik i skrbništvu – iz Registra osoba pod skrbništvom i Registra osoba pod posebnim skrbništvom tijela državne uprave nadležnog za socijalnu skrb
  6. podaci o prebivalištu i boravištu – iz Zbirke podataka o prebivalištu i boravištu tijela državne uprave nadležnog za unutarnje poslove i
  7. podaci o invaliditetu – iz Registra osoba s invaliditetom zavoda nadležnog za javno zdravstvo.
- (3) U posebni dio Središnjeg registra upisuju se podaci o stanovništvu iz izvora podataka i to:
  1. podaci o obrazovanju – iz Zajedničkog upisnika školskih ustanova u elektroničkom obliku (e-Matica) i Informacijskog sustava visokog učilišta tijela državne uprave nadležnog za znanost, obrazovanje i mlade i zbirki podataka tijela državne uprave nadležnog za unutarnje poslove za strane državljane koji se nisu školovali u Republici Hrvatskoj.
  2. podaci o osnovi zdravstvenog osiguranja – iz Informacijskog sustava zavoda nadležnog za zdravstveno osiguranje
  3. podaci o osnovi mirovinskog osiguranja i podaci o umirovljenicima – iz Informacijskog sustava zavoda nadležnog za mirovinsko osiguranje i
  4. podaci o stambenoj jedinici i kvaliteti stanovanja – iz informacijskog sustava Državne geodetske uprave.
- (4) U posebni dio Središnjeg registra mogu se upisati podaci o stanovništvu na temelju dobrovoljne izjave i to:

1. podaci o izvanbračnoj zajednici ili neformalnom životnom partnerstvu
2. podaci o vjeri i materinskom jeziku
3. podaci o nacionalnosti te
4. kontaktni podaci.

(5) Vlada Republike Hrvatske uredbom propisuje sadržaj podataka iz stavaka 2. i 3. ovoga članka.

Upis podataka preuzimanjem u realnom vremenu

Članak 11.

(1) Podaci u opći dio Središnjeg registra iz članka 10. stavka 2. ovoga Zakona upisuju se elektroničkim putem, automatskim preuzimanjem podataka u realnom vremenu od izvora podataka.

(2) Voditelji izvora podataka iz stavka 1. ovoga članka dužni su osigurati da se svaka promjena i ispravak podataka dostavi u Središnji registar elektroničkim putem, automatskom razmjenom podataka u realnom vremenu.

(3) Voditelji izvora podataka odgovorni su za točnost i pravovremenost dostave podataka u Središnji registar.

Upis podataka preuzimanjem tromjesečno

Članak 12.

(1) Podaci u posebni dio Središnjeg registra iz članka 10. stavka 3. ovoga Zakona upisuju se preuzimanjem podataka iz izvora podataka najmanje jednom tromjesečno sa stanjem na zadnji dan svakog tromjesečja.

(2) Podaci iz stavka 1. ovoga članka preuzimaju se u roku deset radnih dana od posljednjeg dana tromjesečja.

(3) Voditelji izvora podataka dužni su omogućiti Poreznoj upravi točnost i pravovremenost preuzimanja podataka.

(4) Iznimno od stavka 1. ovoga članka, podaci se mogu preuzeti sa stanjem na određeni dan ako postoji potreba određenog korisnika podataka za obradu podataka predviđenu ovim Zakonom i ako postoji drugi opravdani razlog zbog načina vođenja podataka od izvora podataka.

Upis podataka prikupljenih na temelju izjava

Članak 13.

(1) Podaci u posebni dio Središnjeg registra iz članka 10. stavka 4. ovoga Zakona upisuju se prikupljanjem podataka na temelju pisane izjave osobe na koju se ti podaci odnose.

(2) Podnošenje izjava iz stavka 1. ovoga članka je dobrovoljno.

(3) Izjava osobe iz stavka 1. ovoga članka može se podnijeti:

1. korištenjem sustava e-Građani ili
2. osobno u nadležnoj ispostavi Porezne uprave.

(4) U slučaju nastanka promjene u odnosu na podatke upisane na temelju izjave, iz članka 10. stavka 4. točke 1. ovoga Zakona, u Središnji registar, osoba na koju se promjena odnosi dužna je promjenu podataka izjaviti u Središnji registar u roku deset radnih dana od dana nastanka promjene.

Upis podataka o izvanbračnoj zajednici ili neformalnom životnom partnerstvu

Članak 14.

(1) Upis ili promjena podataka o izvanbračnoj zajednici ili neformalnom životnom partnerstvu iz članka 10. stavka 4. točke 1. ovoga Zakona upisuje se uz obveznu suglasnost drugog izvanbračnog druga ili neformalnog životnog partnera.

(2) Smatra se da je druga osoba suglasna ako u roku deset radnih dana od dana davanja izjave prve osobe o upisu ili promjeni podataka o izvanbračnoj zajednici ili neformalnom životnom partnerstvu također da izjavu o istom statusu njihove izvanbračne zajednice ili neformalnog životnog partnerstva.

(3) Ako izostane suglasnost u obliku iz stavka 2. ovoga članka, Porezna uprava će obavijestiti izvanbračnog druga ili neformalnog životnog partnera o upisanoj ili promijenjenoj činjenici o izvanbračnoj zajednici ili neformalnom životnom partnerstvu, uz ostavljanje roka za davanje suglasnosti od 15 radnih dana.

(4) Do isteka roka iz stavaka 2. i 3. ovoga članka upisani podatak o izvanbračnoj zajednici ili neformalnom životnom partnerstvu označuje se kao „Podatak u provjeri“, dok se po isteku navedenog roka u slučaju izostanka suglasnosti briše upisani podatak o izvanbračnoj zajednici ili neformalnom životnom partnerstvu.

(5) Porezna uprava je ovlaštena preispitati ispunjenje pretpostavke o postojanju izvanbračne zajednice ili neformalnog životnog partnerstva u skladu s propisima kojima se uređuju obiteljski odnosi, odnosno životno partnerstvo za potrebe provedbe poreznih postupaka.

(6) Iznimno od stavka 5. ovoga članka upisom podataka o izvanbračnoj zajednici ili neformalnom životnom partnerstvu u Središnji registar ne smatra se utvrđenom činjenica izvanbračne zajednice ili neformalnog životnog partnerstva za vođenje postupaka utvrđenih sukladno propisima kojima se uređuju obiteljski odnosi, odnosno životno partnerstvo, nego samo za svrhe propisane ovim Zakonom, potrebe Porezne uprave te za potrebe istraživanja.

(7) Podatak o izvanbračnoj zajednici ili neformalnom životnom partnerstvu neće se upisati u Središnji registar ako izjavu daje osoba koja je već u braku ili životnom partnerstvu ili je s drugom osobom, u odnosu na koju daje izjavu, krvni srodnik u ravnoj liniji, a u pobočnoj lozi do četvrtog stupnja prema generiranim podacima o srodstvu u Središnjem registru te ako prema dostupnim podacima u Središnjem registru ne udovoljava drugim pretpostavkama za

postojanje izvanbračne zajednice, odnosno neformalnog životnog partnerstva sukladno propisima kojima se uređuju obiteljski odnosi, odnosno životno partnerstvo.

Ispravak upisanih podataka

Članak 15.

- (1) Porezna uprava koordinira i kontrolira podatke i primjenu zajedničkih standarda.
- (2) Ako postoji sumnja u točnost podataka u Središnjem registru, Porezna uprava od izvora podataka može zatražiti provjeru upisanih podataka.
- (3) U slučaju iz stavka 2. ovoga članka voditelji izvora podataka dužni su provjeriti ispravnost upisanih podataka.
- (4) Do trenutka zaprimanja informacije o točnosti upisanog podatka od izvora podataka, podatak se označava kao „Podatak u provjeri“.
- (5) Ispravak podataka provodi se kroz preuzimanje podataka od izvora podataka.

Generiranje institucionalnih kućanstava

Članak 16.

- (1) Za potrebe generiranja institucionalnih kućanstava u Središnjem registru u skladu s potrebama statističkih istraživanja i obrada podataka, Porezna uprava ovlaštena je zatražiti podatke od tijela državne uprave i drugih pravnih i fizičkih osoba.
- (2) Porezna uprava zatražit će podatke iz stavka 1. ovoga članka od:
  1. tijela državne uprave nadležnog za poslove obrane – o osobama na dragovoljnom vojnom osposobljavanju, pripadnicima Oružanih snaga Republike Hrvatske polaznika vojne izobrazbe koji su smješteni u vojnim lokacijama te drugim pripadnicima Oružanih snaga Republike Hrvatske koji stanuju u vojnim lokacijama
  2. tijela državne uprave nadležnog za poslove pravosuđa – o osobama na izdržavanju kazne zatvora, kazne maloljetničkog zatvora, kazne zatvora izrečene u prekršajnom postupku, supletorne kazne zatvora, mjere istražnog zatvora i mjere upućivanja u odgojni zavod
  3. tijela državne uprave nadležnog za unutarnje poslove – o osobama smještenim u objektima pod nadležnošću tog tijela
  4. pravnih i fizičkih osoba koje pružaju uslugu smještaja i organiziranog stanovanja prema posebnom propisu kojim se uređuje socijalna skrb – o djeci i odraslim osobama korisnicima usluge smještaja ili organiziranog stanovanja
  5. pravnih osoba koje pružaju smještaj učenicima – o osobama smještenim u učeničke domove
  6. pravnih osoba koje pružaju uslugu subvencioniranog stanovanja studenata – o osobama smještenim u studentske domove

7. drugih institucija za smještaj osoba.

Sadržaj podzakonskog propisa

Članak 17.

Ministar financija pravilnikom propisuje obvezne podatke sadržane u izjavi o izvanbračnoj zajednici ili neformalnom životnom partnerstvu, o vjeri i materinskom jeziku, o nacionalnosti i o kontaktnim podacima iz članka 10. stavka 4. ovoga Zakona i sadržaj podataka o osobama smještenim u institucionalnim kućanstvima iz članka 16. ovoga Zakona.

GLAVA III.

VOĐENJE PODATAKA O SRODSTVU

Podatak o srodstvu

Članak 18.

Za svaku osobu upisanu u Središnji registar generirat će se podaci o srodstvu.

Generiranje srodstva

Članak 19.

(1) Generiranjem srodstva smatra se povezivanje jednoznačno određene osobe putem osobnog identifikacijskog broja s djecom, bračnim drugom, izvanbračnim drugom, životnim partnerom, neformalnim životnim partnerom, roditeljima, bakama i djedovima te braćom i sestrama, putem njihovog osobnog identifikacijskog broja.

(2) Generiranje srodstva provodi se u Središnjem registru preuzimanjem dostupnih podataka iz državnih matica, odnosno registra životnog partnerstva u realnom vremenu.

(3) Iznimno od stavka 2. ovoga članka, generiranje srodstva kod izvanbračnih drugova ili neformalnih životnih partnera provodi se temeljem dobrovoljnih izjava prema odredbama ovoga Zakona.

GLAVA IV.

VOĐENJE PODATAKA O KUĆANSTVU

Podatak o kućanstvu

Članak 20.

(1) Pojedina osoba može, pod uvjetima propisanim za kućanstvo, biti član samo jednog kućanstva generiranog u Središnjem registru.

(2) Odredbe stavka 1. ovoga članka ne odnose se na institucionalno kućanstvo.

Podjela kućanstva

Članak 21.

- (1) Kućanstvo može biti samačko ili višečlano.
- (2) Kućanstvo se smatra samačkim, ako se sastoji od jednog člana.
- (3) Kućanstvo se smatra višečlanim, ako se sastoji od dva ili više članova.

Generiranje kućanstva

Članak 22.

- (1) Generiranje podataka o kućanstvu provodi se u Središnjem registru po službenoj dužnosti pod pretpostavkama propisanim člankom 23. ovoga Zakona ili na temelju izjave o članovima kućanstva propisane člancima 24. i 25. ovoga Zakona.
- (2) Na temelju upisanih podataka o srodstvu u Središnjem registru se u realnom vremenu ažuriraju podaci o kućanstvima.

Pretpostavka postojanja kućanstva

Članak 23.

- (1) U smislu ovoga Zakona kućanstvo čine jedna osoba ili dvije osobe - par, koje su povezane kao bračni drugovi ili životni partneri ili izvanbračni drugovi ili neformalni životni partneri, zajedno s djecom ili bez djece pod uvjetom da nastanjuju istu ili dio iste stambene jedinice, privređuju i troše.
- (2) Članom kućanstva iz stavka 1. ovoga članka smatraju se djeca do prvog zaposlenja.

Izjava o članovima kućanstva

Članak 24.

- (1) Ako kućanstvo čine djeca nakon prvog zaposlenja i/ili skup osoba koji je širi od osoba određenih člankom 23. ovoga Zakona, osoba može u ime kućanstva podnijeti Izjavu o članovima kućanstva.
- (2) U slučaju iz stavka 1. ovoga članka, Porezna uprava će obavijestiti ostale upisane punoljetne članove kućanstva o upisanoj činjenici pripadnosti određenom kućanstvu, uz ostavljanje roka za pobijanje tvrdnje o upisanoj činjenici od deset radnih dana.
- (3) Istekom roka iz stavka 2. ovoga članka, smatrat će se da su druge osobe suglasne za upis činjenice o postojanju kućanstva u Središnji registar.
- (4) U razdoblju iz stavka 2. ovoga članka upisani podaci se označuju kao „Podatak u provjeri“.

Izjava o članovima kućanstva osoba koje ne nastanjuju istu stambenu jedinicu

Članak 25.

(1) Iznimno od članka 23. ovoga Zakona, članom kućanstva može se smatrati i osoba ili osobe koje ne nastanjuju istu stambenu jedinicu bez obzira na srodstvo, ako te osobe zajedno privređuju i troše.

(2) U slučaju iz stavka 1. ovoga članka na odgovarajući način se primjenjuju odredbe članka 24. ovoga Zakona.

Identifikacijska oznaka kućanstva

Članak 26.

(1) Svako kućanstvo određuje se jedinstveno, dodjelom identifikacijske oznake kućanstva u Središnjem registru.

(2) Ako u istoj stambenoj jedinici ima više kućanstava, identifikacijsku oznaku kućanstva čini identifikacijska oznaka stambene jedinice kojoj se dodaje slijedni broj.

Sadržaj podzakonskog propisa

Članak 27.

Ministar financija pravilnikom iz članka 17. ovoga Zakona propisuje sadržaj Izjave o članovima kućanstva iz članka 24. ovoga Zakona te način i pravila dodjele identifikacijskih oznaka kućanstava iz članka 26. ovoga Zakona.

GLAVA V.

PRISTUP PODACIMA I KORIŠTENJE PODATAKA U SREDIŠNJEM REGISTRU

Pravo osoba upisanih u Središnji registar

Članak 28.

(1) Porezna uprava je dužna osobi upisanoj u Središnji registar omogućiti uvid u upisane podatke koji se na nju odnose ili u odnosu na osobe kojima je zakonski zastupnik.

(2) Na zahtjev upisane osobe Porezna uprava izdaje potvrdu o podacima upisanim u Središnji registar za tu osobu, bez naknade.

(3) Potvrda o podacima upisanim u Središnji registar smatra se javnom ispravom.

(4) Postupci iz stavaka 1. i 2. ovoga članka provode se na način propisan člankom 13. stavkom 3. ovoga Zakona.

Povezivanje podataka iz Središnjeg registra s podacima Informacijskog sustava Porezne uprave

Članak 29.

(1) Porezna uprava je ovlaštena povezivati i obrađivati podatke iz Središnjeg registra s ostalim podacima sadržanim i dostupnim u evidencijama Informacijskog sustava Porezne uprave za provedbu poslova iz djelokruga rada Porezne uprave.

(2) Porezna uprava je ovlaštena postupati na temelju stavka 1. ovoga članka za potrebe drugih korisnika podataka.

Korištenje podataka iz Središnjeg registra

Članak 30.

(1) Podatke iz Središnjeg registra mogu koristiti bez naknade korisnici podataka za obavljanje poslova iz svoje nadležnosti, temeljem posebnih propisa.

(2) Zbirne statističke pokazatelje mogu koristiti na zahtjev i druge pravne i fizičke osobe za namjenu navedenu u obrazloženom zahtjevu koji podnose Poreznoj upravi.

Objava podataka iz Središnjeg registra

Članak 31.

Porezna uprava objavljuje godišnje zbirne statističke pokazatelje i podatke iz Središnjeg registra na svojim mrežnim stranicama.

Način pristupa podacima izvora podataka

Članak 32.

(1) Porezna uprava uspostavlja vezu i pristup svim izvorima podataka potrebnim za vođenje Središnjeg registra preko središnjeg sustava interoperabilnosti.

(2) Način kojim se osigurava veza i pristup izvorima podataka iz stavka 1. ovoga članka ostvaruje se sukladno odredbama propisa kojima se uređuje područje državne informacijske infrastrukture.

Siguran pristup Središnjem registru i bazama podataka drugih registara i službenih evidencija

Članak 33.

(1) Korisnici podataka pristupaju Središnjem registru uporabom definiranih pristupnih veza bazama podataka koje određuje tijelo državne uprave nadležno za digitalnu transformaciju.

(2) Prijava u Središnji registar obavlja se sukladno propisima kojima se uređuje područje državne informacijske infrastrukture.

(3) Sustav autentifikacije mora biti uspostavljen tako da omogući prijavu vjerodajnicama koje su objavljene na listi prihvaćenih vjerodajnica u sustavu državne informacijske infrastrukture.

Mjere sigurnosti izvora podataka i korisnika podataka

Članak 34.

Izvori podataka i korisnici podataka dužni su poduzeti mjere kojima se osigurava sigurna komunikacija sa Središnjim registrom u skladu s propisima o informacijskoj sigurnosti.

Sigurnost podataka

Članak 35.

Porezna uprava se obvezuje unaprjeđivati, standardizirati i certificirati sustave i upravljanje sustavima sukladno najvišim standardima u tom području.

Sadržaj podzakonskog propisa

Članak 36.

Ministar financija pravilnikom propisuje sadržaj potvrde o podacima iz Središnjeg registra iz članka 28. stavka 2. ovoga Zakona te svrhe, sadržaj i obuhvat pristupa podataka pojedinog korisnika podataka iz članka 30. stavka 1. ovoga Zakona.

GLAVA VI.

OSTALE ODREDBE

Rok čuvanja

Članak 37.

(1) Podaci upisani u Središnji registar čuvaju se trajno.

(2) Zahtjevi za pristup podacima te zahtjevi za upis i promjenu podataka u Središnjem registru čuvaju se šest godina.

Obveze Državne geodetske uprave

Članak 38.

Državna geodetska uprava će uspostaviti u svom informacijskom sustavu praćenje podataka o stambenim jedinicama i osigurati buduće praćenje podataka o kvaliteti stanovanja te osigurati dodjelu identifikacijskih oznaka stambenim jedinicama.

Primjena drugih propisa

Članak 39.

Na postupke prema odredbama ovoga Zakona na odgovarajući način primjenjuje se propis o općem poreznom postupku.

GLAVA VII.

NADZOR

Provedba nadzora

Članak 40.

Nadzor nad provedbom ovoga Zakona obavlja Ministarstvo financija.

GLAVA VIII.

PRIJELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

Rok za donošenje Uredbe o sadržaju podataka

Članak 41.

Vlada Republike Hrvatske će u roku 60 dana od dana stupanja na snagu ovoga Zakona donijeti uredbu iz članka 10. stavka 5. ovoga Zakona.

Rokovi za donošenje podzakonskih propisa

Članak 42.

Ministar financija će u roku od šest mjeseci od dana stupanja na snagu ovoga Zakona, donijeti Pravilnik iz članka 17. ovoga Zakona te Pravilnik iz članka 36. ovoga Zakona u roku od šest mjeseci od dana stupanja na snagu članka 36. ovoga Zakona.

Rokovi za preuzimanje podataka u Središnji registar

Članak 43.

(1) U roku šest mjeseci od dana stupanja na snagu ovoga Zakona, nadležna tijela odgovorna za izvore podataka koja u trenutku stupanja na snagu Zakona raspolažu potrebnim podacima, obvezna su osigurati podatke za preuzimanje za potrebe Središnjeg registra.

(2) U roku 12 mjeseci od dana stupanja na snagu ovoga Zakona, Središnji registar će preuzeti podatke iz izvora podataka.

Rok za uspostavu sustava od strane Državne geodetske uprave

Članak 44.

Državna geodetska uprava dužna je u roku od 12 mjeseci od dana stupanja na snagu ovoga Zakona uspostaviti sustav iz članka 38. ovoga Zakona.

Prava pripadnika nacionalnih manjina

Članak 45.

(1) Prava pripadnika nacionalnih manjina utvrđuju se na temelju službenih rezultata Popisa stanovništva iz 2021. godine do 31. prosinca 2033., a nakon toga datuma na temelju podataka iz Središnjeg registra stanovništva.

(2) Središnji registar stanovništva će sa stanjem na dan 1. siječnja 2034. jednokratno preuzeti podatke o nacionalnosti iz Registra birača.

Prava prema posebnim propisima

Članak 46.

Na temelju podataka iz Središnjeg registra stanovništva, dobivenih na temelju članka 24. i 25. ovoga Zakona, prava utvrđena prema posebnim propisima korisnici podataka utvrđuju od 1. siječnja 2027.

Stupanje na snagu Zakona

Članak 47.

Ovaj Zakon objavit će se „Narodnim novinama“, a stupa na snagu 1. siječnja 2025., osim članka 29. do 36. ovoga Zakona koji stupaju na snagu 1. siječnja 2026. i članka 13., 24., 25. i 28. ovoga Zakona koji stupaju na snagu 1. lipnja 2026.

OBRAZLOŽENJE

I. RAZLOZI ZBOG KOJIH SE ZAKON DONOSI

Europskim semestrom definiraju se preporuke za pojedine države u vezi s nacionalnim programima reformi. U tom dijelu Republika Hrvatska je u razdoblju od 2019. do 2023. godine dobila preporuke Vijeća Europske unije koje se odnose na redefiniranje sustava socijalnih davanja i to:

CSR 2019. 2.2 - Konsolidirati socijalne naknade i poboljšati njihovu sposobnost za smanjenje siromaštva,

CSR 2021. 1.3 - Osigurati održiv i uključiv oporavak., 1.4 - Dati prednost fiskalnim strukturnim reformama koje će pomoći u osiguravanju financiranja za prioritete javne politike i pridonijeti dugoročnoj održivosti javnih financija, uključujući jačanje obuhvata, primjerenosti i sufinanciranja, održivost sustava zdravstvene i socijalne zaštite za sve,

CSR 2022. 1.1 - Uzeti u obzir kontinuiranu privremenu i ciljanu potporu kućanstvima i poduzećima koja su najosjetljivija na poskupljenja energije i

CSR 2023. 1.1 - Ako ponovno povećanje cijena energije zahtijeva mjere potpore, osiguranje da su one usmjerene na zaštitu ranjivih kućanstava i tvrtki.

Na temelju dobivenih preporuka kao jedan od reformskih prioriteta postavljen je cilj održivosti javnih financija, unaprjeđenje sustava socijalnih davanja te pružanja ciljanih potpora ranjivim kućanstvima. Navedeni cilj u suštini podrazumijeva uspostavu registra u kojem će biti sadržani podaci putem kojih će se moći utvrđivati socijalna prava stanovnika i kućanstava ovisno o njihovoj ranjivosti odnosno ovisno o visini dohodovnog i/ili imovinskog cenzusa. Dodatkom Nacionalnog plana oporavka i otpornosti, koji je prihvaćen na sjednici Vlade 31. kolovoza 2023. prihvaćena je mjera Uspostave Registra stanovništva, obitelji i kućanstava, čime je preuzeta obveza uspostave registra do kraja Q4/2025. uz njegovu punu primjenu do kraja Q2/2026.

Nadalje, Republika Hrvatska pripada u skupinu država koje provode Popis stanovništva kao najveće statističko istraživanje svakih deset godina radi prikupljanja osnovnih podataka o broju, prostornom rasporedu i sastavu stanovništva prema njegovim demografskim, ekonomskim, obrazovnim, migracijskim i ostalim obilježjima, podataka o kućanstvima i stanovima te o njihovim obilježjima. Posljednji popis proveden je na temelju „Zakona o popisu stanovništva, kućanstva i stanova u Republici Hrvatskoj 2021. godine“ objavljenog u Narodnim novinama broj 25/20. Popis stanovništva provodi se kao dio programa statističkih istraživanja Europske unije te kako bi se osigurala usporedivost podataka u državama članicama potrebno ga je provoditi na unificirani način. Stoga je najveći broj država članica ustrojio administrativne registre kojima se prate podaci o stanovništvu i njihovim obilježjima, a koji su zamijenili potrebe popisa stanovništva. Države članice u administrativnim registrima stanovništva sadrže brojne osobne podatke koji omogućuju i druga statistička istraživanja i praćenja kao što su demografski trendovi i kretanja promjene u broju stanovnika, prirodno kretanje stanovništva, migracije te strukturu stanovništva prema različitim kriterijima. Na temelju tako dostupnih podataka kreiraju se uravnotežene mjere usmjerene između ostalog na porast nataliteta, uravnoteženje dobne strukture, održavanje prostorne ravnoteže stanovništva i slično. Obzirom na navedeno ustrojavanje administrativnog registra, koji će zamijeniti

potrebu popisa stanovništva te omogućiti druga istraživanja, pokazalo se kao nužnost i u Republici Hrvatskoj.

Ustroj administrativnog registra odnosno ustroj službene evidencije stanovništva, koja će sadržavati veliki broj osobnih podataka, može se ostvariti preuzimanjem podataka iz već postojećih evidencija koje predstavljaju primarne izvore podataka, poštujući pri tome načelo prikupljanja „samo jednom“. Preduvjet za takav ustroj je postojeća jednoznačna identifikacija upisanih osoba u te različite službene evidencije. U Republici Hrvatskoj „Zakon o osobnom identifikacijskom broju“ objavljen je u Narodnim novinama broj 60/08 i stupio je na snagu 1. siječnja 2009. godine. Donošenjem Zakona o osobnom identifikacijskom broju u pravni sustav Republike Hrvatske uveden je osobni identifikacijski broj (u daljnjem tekstu OIB) kao osnovna identifikacijska oznaka svake osobe (fizičke i pravne, domaće i strane). Prema odredbama navedenog Zakona, javnopravna tijela obvezna su koristiti OIB u službenim evidencijama, u svakodnevnom radu i kod razmjene podataka. Na taj način je uvođenjem OIB-a propisana obveza korištenja OIB-a odnosno korištenja jedinstvene identifikacijske oznake u svim postupcima. Unificirano korištenje OIB-a kao identifikatora osoba omogućilo je preduvjete za povezivanje i razmjenu podataka iz službenih evidencija, čime je započela i digitalizacija različitih postupaka u Republici Hrvatskoj. Polazeći od navedenog, ustroj službene evidencije stanovništva u Republici Hrvatskoj moguće je ostvariti preuzimanjem podataka iz već postojećih izvora podataka putem OIB-a. Iako je digitalizacija postupaka započela uvođenjem OIB-a, za očekivati da sve postojeće službene evidencije, koje moraju služiti kao izvor podataka za ovakav registar, nemaju potpunu upisanost podataka putem OIB-a. Međutim, kako se radi o iznalaženju dugoročnog i održivog rješenja manjkavost određenih podataka neće utjecati na ostvarenje zacrtanih ciljeva, uz jasnu obvezu svih izvora podataka da rade na poboljšanju kvalitete upisanih podataka. Tijekom ustroja službene evidencije svakako treba osigurati da izvori podataka, po potrebi, prošire postojeće prikupljanje podataka, primjerice podataka o kvaliteti stanovanja, a sve kako bi se osiguralo poštivanje načela „upis samo jednom“.

Tako ustrojena službena evidencija stanovništva sadržavat će veliki broj osobnih podataka, pa kao takva, omogućiti znatno povećanje efikasnosti u provedbi upravnih, poreznih i drugih postupaka. Navedeno svakako valja istaknuti, jer se danas za ostvarivanje različitih prava u pravnom sustavu Republike Hrvatske, ovisno o pojedinom zakonskom propisu, podnosi niz podataka i dokumenata kojima se dokazuje ispunjenje potrebnih uvjeta određenih pojedinim zakonskim propisom. Dostupnošću sadržanih podataka u službenoj evidenciji omogućit će generiranje podataka o srodstvu i kućanstvima i njihovim obilježjima te će se digitalnom razmjenom podataka moći osigurati razmjena potrebnih podataka čime će se građani administrativno rasteretiti u provedbi pojedinih postupaka. Ujedno će povezani podaci omogućiti stvaranje i planiranje ciljanih paketa potpora ranjivima skupinama, ciljano ih usmjerujući ovisno o dohodovnom i/ili imovinskom cenzusu pojedinog stanovnika, povezanih osoba i/ili kućanstava.

Radi postizanja jedinstvenog rješenja za navedene prioritete i probleme ukazala se potreba za uspostavom službene evidencije stanovništva koja bi sadržavala podatke o stanovništvu i njihovim obilježjima, podatke o srodstvu upisanih osoba te podatke o kućanstvima i njihovim obilježjima. Uspostava službene evidencije stanovništva predlaže se ostvariti donošenjem posebnog propisa kojim će se jasno definirati sadržaj, način vođenja, preuzimanje, prikupljanje i korištenje osobnih podataka te druga bitna pitanja za uspostavu i funkcioniranje takve evidencije.

II. PITANJA KOJA SE ZAKONOM UREĐUJU

Polazeći od svega navedenog ovim Konačnim prijedlogom zakona o Središnjem registru stanovništva predlaže se ustrojiti Središnji registar stanovništva (u daljnjem tekstu Središnji registar) te će se zakonskim odredbama odrediti način korištenja upisanih podataka, osnovna načela te pojmovi bitni za primjenu toga Zakona.

Zakonskim odredbama nužno je odrediti nadležno tijelo za vođenje Središnjeg registra, obuhvat upisanih osoba podataka i način ustroja registra. S obzirom na ciljeve koji se žele postići, određuje se da Središnji registar uspostavlja i vodi Ministarstvo financija, Porezna uprava (u daljnjem tekstu Porezna uprava). Porezna uprava kao voditelj Središnjeg registra nameće se kao najbolje rješenje s obzirom da prema djelokrugu rada određuje i dodjeljuje OIB te da su u Informacijskom sustavu Porezne uprave sadržani svi podaci o ostvarenim dohocima i drugim primicima te dostupni podaci o imovini osoba. Glede obuhvata upisanih osoba, kao stanovnika za potrebe ovoga Zakona, predlaže se skup osoba koje su izravno ili neizravno povezane s pravnim sustavom Republike Hrvatske. Obuhvat upisanih osoba, a time i obuhvat podataka za upisane osobe treba razmjerno odraziti ciljeve koji se ustrojem Središnjeg registra žele postići. Sam ustroj Središnjeg registra predlaže se na način da se podaci preuzimaju iz već postojećih službenih evidencija putem OIB-a te da se tek točno određeni podaci mogu prikupiti dobrovoljnim izjavama osoba na koje se odnose. Za ustroj Središnjeg registra potrebno je jasno definirati evidencije koje će služiti kao izvor podataka, rokove, pravila i način postupanja kako bi se u potpunosti osigurala zaštita temeljnih načela Središnjeg registra načelo zaštite osobnih podataka i načelo povjerenja i točnosti. Polazeći od temeljnog načela Središnjeg registra načela zaštite osobnih podataka, odredbama ovoga Zakona predviđena je opća norma o zaštiti i sigurnosti podataka kojom se određuje kako će Porezna uprava kontinuirano unaprjeđivati, standardizirati i certificirati sustave i upravljanje sustavima sukladno najvišim standardima u području zaštite podataka. Nadalje, u pogledu uporabe podataka sagledana su tri aspekta i to sigurnost informacijskog sustava, način postupanja službenih osoba u Poreznoj upravi te korištenje podataka od strane trećih osoba. Vezano za navedene aspekte upućuje se na Prijedlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o Poreznoj upravi kao krovnog zakona kojim se propisuje djelokrug Porezne uprave i kao takav primjenjuje se na sva postupanja iz nadležnosti Porezne uprave. Sukladno navedenom u Prijedlogu zakona o izmjenama i dopunama Zakona o Poreznoj upravi predložene su odredbe o sigurnosti podataka kojima se propisuje da Porezna uprava mora primjenjivati sustav upravljanja informacijskom sigurnošću, sustav upravljanja kvalitetom, sustav upravljanja kontinuitetom poslovanja i sustav upravljanja uslugama. Isto tako, Porezna uprava će sukladno predloženim izmjenama i dopunama Zakona o Poreznoj upravi morati implementirati mjere za sigurnost podataka kontrolom pristupa sustavu od strane ovlaštenih osoba, zaštitom podataka prilikom prijenosa enkripcijom te zapisom o akcijama na sustavu u svrhu praćenja pristupa i izmjena podataka u sustavu. Također, Porezna uprava će morati implementirati mjere za sigurnost infrastrukture zaštitom mreže, alatima za upravljanje privilegiranim pristupom, alatima za nadzor baza podataka, sigurnosti računala, za upravljanje ranjivostima; nadzorom svih sigurnosno relevantnih događaja i upravljanjem incidentima kibernetičke sigurnosti; zaštitom podataka u sustavu te sigurnosnim testiranjima sustava od strane specijaliziranih kompanija prije puštanja sustava u produkcijski rad. Nadalje, u pogledu korištenja podataka u Prijedlogu zakona o izmjenama i dopunama Zakona o Poreznoj upravi predlaže se odredba kojom se propisuje kako se korištenje podataka od strane Ministarstva financija u okviru vlastitih nadležnosti ne smatra povredom poslovne i porezne tajne niti povredom osobnih podataka. Podaci se mogu na zahtjev nadležnih tijela u poreznom,

prekršajnom, kaznenom, sudskom ili drugim postupcima samo u slučaju da postoji zakonska osnova za dostavu podataka. Glede pristupa podacima službenika Porezne uprave, u Prijedlogu zakona o izmjenama i dopunama Zakona o Poreznoj upravi predlaže se propisati obveza službenika Porezne uprave koji imaju pristup prikupljenim podacima na način da su dužni sa podacima postupati odgovorno, uvažavati povjerljivost i tajnost svih podataka te ih ne smiju koristiti u privatne svrhe ili na način koji nije u skladu s propisima o poreznoj i poslovnoj tajni. Nadalje, Porezna uprava će prema odredbama Prijedloga zakona o izmjenama i dopunama Zakona o Poreznoj upravi raditi na edukaciji i podizanju svijesti državnih službenika o informacijskoj sigurnosti kao i eventualnim posljedicama u slučaju nepridržavanja zakonodavnog okvira kojim se uređuje područje informacijske sigurnosti. Službenici Porezne uprave pristupaju podacima u skladu s poslovnim zahtjevima, to jest zahtjevima radnog mjesta. Podaci se dodatno osiguravaju kroz primjenu sigurnosnih rješenja na razini aplikacija i operativnog sustava.

S obzirom na ciljeve uvođenja Središnjeg registra potrebno je i precizno definirati način generiranja podataka o srodstvu i kućanstvima. Eventualno potrebne izjave upisanih osoba za generiranje kućanstva potrebno je ograničiti na nužne podatke te je stoga zakonskim odredbama nužno definirati pretpostavke uspostave kućanstva, koje se iznimno dokazuju ako pretpostavke ne zadovoljavaju činjenično stanje. Na opisani način, zakonskim odredbama neće se ograničavati mogućnost upisa osoba koja čine kućanstvo, ali navedeno podrazumijeva da se mora podnijeti izjava o kućanstvu u slučajevima kada članovi kućanstva odstupaju od pretpostavke kućanstva propisane zakonskim odredbama.

Osobama upisanim u Središnji registar mora se omogućiti uvid u za njih upisane podatke, traženje potvrde o upisanim podacima osobe te dojavljivanje eventualnih netočnosti u upisanim podacima. Međutim, ustroj Središnjeg registra ne mijenja ulogu i način vođenja postojećih službenih evidencija te je stoga nužno jasno definirati da će se eventualni ispravci podataka provoditi u izvorima podataka, a ne u Središnjem registru. S obzirom na značajne ciljeve koji se uspostavom Središnjeg registra postižu, razvidno je da će podatke iz Središnjeg registra koristiti veliki broj korisnika - tijela državne uprave, druga državna tijela, pravosudna tijela, jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave, pravne osobe koje se dijelom financiraju, izravno ili neizravno, iz sredstava proračuna ili kojima su osnivači, odnosno jedan od osnivača Republika Hrvatska ili jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave te pravne osobe kojima su povjerene javne ovlasti. Jasno definirana pravila pristupa i korištenja podataka iz Središnjeg registra od strane korisnika odredit će se zakonskim odredbama te na temelju zakonskih odredbi podzakonskim propisima.

Prijelaznim i završnim odredbama jasno se definiraju rokovi i obveze uključenih strana za ustroj Središnjeg registra, a sve kako bi se puna primjena Zakona o Središnjem registru stanovništva omogućila od 1. lipnja 2026.

III. OBJAŠNJENJE ODREDBI PREDLOŽENOG ZAKONA

Uz članak 1.

Ovom odredbom uređuje se predmet ovoga Zakona te se propisuje da se ovim Zakonom ustroj Središnji registar stanovništva u daljnjem tekstu: Središnji registar), način vođenja, preuzimanje, prikupljanje i korištenje podataka te druga pitanja od značaja za uspostavu i funkcioniranje Središnjeg registra.

Uz članak 2.

Određuje se obuhvat Središnjeg registra kao elektronički vođene službene evidencije koja sadrži podatke o broju i prostornom rasporedu stanovnika na području Republike Hrvatske prema socijalnim, ekonomskim, obrazovnim, migracijskim, stambenim i ostalim obilježjima, podatke o srodstvu te podatke o kućanstvima.

Uz članak 3.

Ovom odredbom propisuje se područje primjene Zakona. Navodi se da će se podaci iz Središnjeg registra koristiti za područje ostvarivanja socijalnih i drugih prava te za provođenje statističkih, društvenih, ekonomskih i drugih istraživanja, kao i obradu podataka za koju postoji pravna osnova. Podaci iz Središnjeg registra mogu se koristiti i za učinkovito vođenje upravnih, poreznih i drugih postupaka korisnika, koji su kao takvi definirani odredbama ovoga Zakona.

Uz članke 4. i 5.

Ovim se člancima propisuju temeljna načela na kojima se zasniva ovaj Zakon, a to su načelo zaštite osobnih podataka te načelo povjerenja i točnosti. Središnji registar se prema daljnjim odredbama ovoga Zakona ustrojava preuzimanjem osobnih podataka iz već postojećih registara, ali i prikupljanjem osobnih podataka podnošenjem dobrovoljnih izjava od osoba na koje se potrebni podaci odnose. Stoga će Središnji registar sadržavati široki skup osobnih podataka upisanih osoba.

Pravo na zaštitu osobnih podataka jedno je od temeljnih prava svakog čovjeka koje se ostvaruje primjenom Opće uredbe o zaštiti podataka i Zakona o provedbi Opće uredbe o zaštiti podataka. Odredbom članka 4. jasno se određuje načelo zaštite osobnih podataka te postupanje prema spomenutim propisima.

S obzirom na širok skup osobnih podataka u Središnjem registru, upisanih preuzimanjem ili prikupljanjem osobnih podataka, odredbom članka 5. utemeljuje se načelo povjerenja i točnosti u podatke sadržane u Središnjem registru. Primjenom načela povjerenja i točnosti pruža se zaštita svim zainteresiranim stranama, upisanim osobama i korisnicima podataka, u korištenju podataka sadržanih u Središnjem registru.

Uz članke 6. i 7.

Odredbom članka 6. propisuju se objašnjenja (definicije) pojmova koji se koriste za potrebe ovoga Zakona, kako bi se jasno odredilo njihovo značenje. Predmetnom odredbom propisali su se korisnici podataka, među ostalim, i pravosudna tijela kao državna tijela kojima se daje mogućnost pristupa podacima iz Središnjeg registra u skladu s nadležnostima propisanim posebnim propisima. U dijelu koji se odnosi na podatke o kvaliteti stanovanja potrebno je osigurati ustroj registra u kojem će se u buduće prikupljati navedeni podaci, a koji bi se tada preuzimali u Središnji registar. Kako bi se omogućilo standardizirano prikupljanje podataka o kvaliteti stanovanja upućuje se na Zakon o gradnji. U ovu svrhu potrebna je buduća prilagodba Zakona o gradnji kojom će se omogućiti propisivanje takve obveze prikupljanja podataka o kvaliteti stanovanja kroz registar koji je u nadležnosti Državne geodetske uprave pri čemu bi predmetni podaci bili dostupni za Središnji registar. Na opisani način i uz ispunjenje navedenih uvjeta koji se odnose na prilagodbu propisa osiguralo bi se ispunjavanje obveza propisanih ovim Zakonom.

Odredbom članka 7. određuje se pisanje rodnih pojmova.

Uz članak 8.

Prvim stavkom ove odredbe određuje se Ministarstvo financija, Porezna uprava nadležnim tijelom za vođenje i ustroj Središnjeg registra. Drugim stavkom ove odredbe jasno se određuje način ustroja Središnjeg registra, temeljenog na preuzimanju postojećih osobnih podataka upisanih u druge službene evidencije, koje se za potrebe ovoga Zakona smatraju izvorima podataka. Tek iznimno, za točno određene osobne podatke predviđen je upis u Središnji registar prikupljanjem podataka od osoba na koje se podaci odnose. Prema kasnijim odredbama ovoga Zakona, vidljivo je da će se prikupljanje osobnih podataka provoditi putem dobrovoljnih izjava od osoba za podatke o izvanbračnoj zajednici ili neformalnom životnom partnerstvu, vjeri i materinskom jeziku, nacionalnosti te kontakt podacima. Navedeni podaci prikupljat će se izjavom osoba na koju se podaci odnose.

Uz članak 9.

Ovom odredbom određuje se obuhvat stanovnika, čiji će se osobni podaci upisivati preuzimanjem ili prikupljanjem u Središnji registar. U Središnji registar upisivat će se dostupni podaci o hrvatskim državljanima upisanim u zbirku podatka o prebivalištu i boravištu i podaci o stranim osobama s prijavljenim prebivalištem ili boravištem u Republici Hrvatskoj. Prema posebnom propisu o strancima, strancima se smatraju sve osobe koje nemaju hrvatsko državljanstvo. Stoga će se u Središnji registar upisivati strane osobe i to osobe bez državljanstva, državljani država članica Europske unije i Europskoga gospodarskog prostora te državljani treće zemlje, svi pod uvjetom da imaju u Republici Hrvatskoj prijavljeno prebivalište ili boravište. U Središnji registar upisivat će se i podaci o hrvatskim državljanima izvan Republike Hrvatske prema podacima iz evidencije o državljanstvu tijela državne uprave nadležnog za upravu, a podatke o njihovom prebivalištu u inozemstvu prema podacima iz Zbirke podataka o prebivalištu i boravištu tijela državne uprave nadležnog za unutarnje poslove, ako takav podatak postoji. Naime, kao izvor podataka o hrvatskim državljanima izvan Republike Hrvatske preuzimati će se svi podaci o hrvatskim državljanima iz evidencije o državljanstvu tijela državne uprave nadležnog za upravu dok će se iz Zbirke podataka o prebivalištu i boravištu tijela državne uprave nadležnog za unutarnje poslove preuzimati podaci o hrvatskim državljanima koji su odjavili prebivalište iz Republike Hrvatske te imaju evidentiranu adresu u inozemstvu, ako takvi podaci postoje.

Podaci o osobama upisivat će se u Središnji registar isključivo putem OIB-a kao jednoznačnog identifikatora svake osobe. Na taj način stvaraju se preduvjeti digitalizacije te mogućnost digitalne dostupnosti podataka iz Središnjeg registra kako je i predviđeno područjem primjene ovoga Zakona.

Četvrtim stavkom ovoga članka propisana je iznimka u odnosu na upis osoba koje se smatraju stanovnikom prema odredbama ovoga Zakona. Radi postizanja ciljeva ovoga Zakona, koji se odnose na generiranje podataka o srodstvu i kućanstvima, u Središnji registar upisivat će se podaci o osobama koje ne zadovoljavaju uvjet da se za potrebe ovoga Zakona smatraju stanovnikom, ali čine dio srodstva ili predstavljaju članove kućanstva upisanih osoba.

Uz članak 10.

Ovom odredbom određuje se sadržaj Središnjeg registra. Središnji registar sastoji se od dva dijela, općeg i posebnog, kojima je obuhvaćeno petnaest grupa osobnih podataka. U opći dio podaci se upisuju isključivo preuzimanjem podataka u realnom vremenu od izvora podataka. U posebni dio podaci se upisuju preuzimanjem podataka iz izvora podataka tromjesečno ili prikupljanjem podataka od osoba na koje se ti podaci odnose na temelju dobrovoljno danih izjava.

U opći dio Središnjeg registra upisuje se sedam grupa osobnih podataka i to: OIB i osobno ime, podaci o osobi (rođenje, smrt i državljanstvo), braku ili životnom partnerstvu, roditeljima i djeci, podaci o osobama kojima je imenovan skrbnik ili poseban skrbnik i skrbništvu, prebivalištu i boravištu te invaliditetu.

Podaci o OIB-u i osobnom imenu preuzimaju se iz Evidencije o osobnim identifikacijskim brojevima. Naime, podatak o OIB-u i osobnom imenu su podaci koji su međusobno neodvojivi i usko vezani te je potrebno da se isti preuzimaju iz Evidencije o osobnim identifikacijskim brojevima. U suprotnom ako bi se podatak o osobnom imenu preuzimao iz temeljnog registra odnosno iz državnih matica tijela državne uprave nadležnog za upravu navedeni podaci se ne bi mogli međusobno povezati.

U posebni dio Središnjeg registra upisuje se četiri grupe osobnih podataka iz izvora podataka i to: podaci o obrazovanju, osnovi mirovinskog osiguranja, te podaci o stambenoj jedinici i kvaliteti stanovanja. U dijelu koji se odnosi na podatke o kvaliteti stanovanja potrebno je osigurati ustroj registra u kojem će se u buduću prikupljati navedeni podaci, a koji bi se tada preuzimali u Središnji registar. Kako bi se omogućilo standardizirano prikupljanje podataka o kvaliteti stanovanja upućuje se na Zakon o gradnji. U ovu svrhu potrebna je buduća prilagodba Zakona o gradnji kojom će se omogućiti propisivanje takve obveze prikupljanja podataka o kvaliteti stanovanja kroz registar koji je u nadležnosti Državne geodetske uprave pri čemu bi predmetni podaci bili dostupni za Središnji registar. Na opisani način i uz ispunjenje navedenih uvjeta koji se odnose na prilagodbu propisa osiguralo bi se ispunjavanje obveza propisanih ovim Zakonom.

U posebni dio Središnjeg registra mogu se upisati četiri grupe osobnih podataka na temelju dobrovoljno podnesene izjave i to: podaci o izvanbračnoj zajednici ili o neformalnom životnom partnerstvu, o vjeri i materinskom jeziku, o nacionalnosti te kontaktni podaci. Podaci o izvanbračnoj zajednici ili o neformalnom životnom partnerstvu mogu na temelju dobrovoljne izjave prijaviti građani kojima je taj podatak bitan između ostalog radi ostvarivanja socijalnih prava. Podaci o nacionalnosti, vjeri i materinskom jeziku potrebni su zbog provedbe Popisa stanovništva koji će se temeljiti na Središnjem registru. Međutim, polazeći od članka 15. Ustava Republike Hrvatske (u daljnjem tekstu: Ustav) kojim se jamči ravnopravnost pripadnicima svih nacionalnih manjina, kao i članka 15. stavka 4. Ustava kojim se pripadnicima svih nacionalnih manjina jamči sloboda izražavanja nacionalne pripadnosti, slobodno služenje svojim jezikom i pismom i kulturna autonomija, prikupljanje ovih podataka u Središnjem registru je dobrovoljno.

Sadržaj podataka pojedine grupe osobnih podataka propisat će Uredbom Vlade Republike Hrvatske. Prema prijelaznim i završnim odredbama ovoga Zakona, propisana je obveza donošenja Uredbe do kraja veljače 2025. godine.

Uz članke 11. i 12.

Ovim odredbama propisuje se način upisa podataka preuzimanjem osobnih podataka iz izvora podataka. Kako bi se osigurala provedba temeljnog načela ovoga Zakona – načelo povjerenja i točnosti, ovim odredbama obvezuju se izvori podataka da osiguraju pravovremene i točne podatke za upis preuzimanjem u Središnji registar. U opći dio podaci se upisuju preuzimanjem podataka u realnom vremenu, dok se podaci u posebni dio preuzimaju tromjesečno. Dinamika preuzimanja podataka određena je prema potrebama korisnika za područje primjene ovoga Zakona, vodeći računa o razmjernosti potreba prikupljanja i ažuriranja osobnih podataka. Stavkom 4. članka 12. Zakona propisana je i mogućnost odstupanja od tromjesečnog načina preuzimanja podataka te se određuje da se podaci mogu

preuzeti sa stanjem na određeni dan ako postoji potreba određenog korisnika podataka za obradu podataka predviđenu ovim Zakonom i ako postoji drugi opravdani razlog zbog načina vođenja podataka od izvora podataka. Naime, navedeno je bitno kako bi se poštivalo načelo točnosti, jer se primjerice status upisa studenata svake godine završava oko 15. listopada.

Uz članke 13. i 14.

Ovim odredbama propisuju se bitne odrednice prikupljanja osobnih podataka za upis u Središnji registar na temelju dobrovoljne izjave osobe na koju se podaci odnose.

Na temelju izjave u posebni dio Središnjeg registra mogu se upisati podaci o izvanbračnoj zajednici ili o neformalnom životnom partnerstvu, o vjeri i materinskom jeziku, podaci o nacionalnosti te kontaktni podaci. Stavkom 2. članka 13. jasno se određuje načelo dobrovoljnosti glede prikupljanja navedenih podataka. Stavkom 3. članka 13. propisuju se dostupni načini podnošenja izjava, vodeći računa da se isto omogući i osobnim dolaskom u ispostave Porezne uprave, ali i korištenjem danas dostupnih digitalnih kanala koji omogućuju identifikaciju osobe. Dodatno, propisuje se obveza osobe da pravovremeno prijavi promjenu podataka upisanih na temelju izjave, a koji se odnose na izvanbračnu zajednicu i neformalno životno partnerstvo u roku deset radnih dana od dana nastanka promjene, kako bi se ispoštovalo načelo povjerenja i točnosti sadržaja Središnjeg registra.

Odredbom članka 14. preciziraju se odredbe o upisu podatka o izvanbračnoj zajednici ili o upisu podataka o neformalnom životnom partnerstvu prema uvjetima propisanim posebnim propisima. Postojanje izvanbračne zajednice utvrđuje se pod uvjetima propisanim Obiteljskim zakonom dok se postojanje neformalnog životnog partnerstva utvrđuje pod uvjetima propisanim Zakonom o životnom partnerstvu osoba istog spola. Radi postizanja transparentnosti te zaštite načela povjerenja i točnosti, kako se izjava podnosi od strane jedne osobe, a odnosi se i na drugu osobu odredbom je predviđena obveza prijavljivanja izričitog pristanka za upis podatka druge osobe na koju se podaci odnose. Ukoliko izričiti pristanak izostane, podatak o izvanbračnoj zajednici ili o neformalnom životnom partnerstvu u Središnji registar neće se upisati.

Uz članak 15.

Ovom odredbom propisuje se način ispravka podataka upisanih preuzimanjem iz izvora podataka. Kako se radi o podacima upisanim preuzimanjem, jasno se određuje da se i ispravak podataka mora provesti ispravkom u nadležnoj evidenciji nakon čega će se ispravljeni podatak preuzeti u Središnji registar.

Upisanim osobama omogućit će se uvid u podatke upisane u Središnji registar. Stoga su izvjesne situacije u kojima će sama upisana osoba ili drugi korisnik ili Porezna uprava uočiti pogrešku ili nedosljednost u upisanim podacima. U tim slučajevima Porezna uprava će obavijestiti voditelja izvora podataka te tražiti provjeru upisanih podataka. Voditelji izvora podataka dužni su provjeriti ispravnost upisanih podataka.

Uz članak 16.

Jedan od glavnih ciljeva ustroja Središnjeg registra je stvaranje službene evidencije stanovništva koji će omogućiti praćenje podataka o broju, prostornom rasporedu i sastavu stanovništva prema njegovim demografskim, ekonomskim, obrazovnim, migracijskim i ostalim obilježjima, podataka o kućanstvima i stanovima te o njihovim obilježjima te time zamijeniti potrebu provedbe popisa stanovništva, koji se provodio svakih deset godina. Stoga će Središnji registar prikupljati podatke potrebne za provedbu tog najvećeg statističkog istraživanja. Jedan od zahtjeva takvog statističkog istraživanja je praćenje broja stanovnika u

institucionalnim kućanstvima. Za navedene potrebe Porezna uprava je ovlaštena zatražiti podatke od voditelja institucionalnih kućanstava i to u rokovima potrebnim za provedbu navedenog statističkog istraživanja.

Uz članak 17.

Ovom odredbom ovlašćuje se ministar financija da pravilnikom propiše obvezne podatke sadržane u izjavi o izvanbračnoj zajednici ili neformalnom životnom partnerstvu, o vjeri i materinskom jeziku, o nacionalnosti i o kontaktnim podacima iz članka 10. stavka 4. Zakona i sadržaj podataka o osobama smještenim u institucionalnim kućanstvima iz članka 16. ovoga Zakona. Prema prijelaznim i završnim odredbama ovoga Zakona, ministar financija u obvezi je donijeti ovaj pravilnik najkasnije do 30. lipnja 2025.

Uz članke 18. i 19.

Ovim člancima propisuje se način generiranja srodstva u Središnjem registru. Za svaku upisanu osobu omogućit će se prikaz srodstva na pet razina praćenja i to:

- roditelji
- baka i djed
- braća i sestre
- bračni drug/izvanbračni drug, životni partner, neformalni životni partner i - djeca.

Dostupnost generiranih srodstva važno je za učinkovitu provedbu ostvarivanja socijalnih prava, provedbu statističkih istraživanja, ali i za vođenje drugih pojedinačnih postupaka kao što je primjerice utvrđivanje nasljednika u ostavinskom postupku ili priznavanje porezne olakšice u poreznim postupcima.

Uz članke 20. i 21.

Ovim člancima određuje se generiranje kućanstava. Dostupnost podataka o kućanstvima od iznimne je važnosti za učinkovitu provedbu posebice postupaka ostvarivanja socijalnih prava koja se uglavnom određuju ovisno o dohodovnom cenzusu po članu kućanstva. Stoga se propisuje da određena osoba može biti član samo jednog generiranog kućanstva, neovisno od činjenice utvrđivanja pripadnosti institucionalnom kućanstvu za potrebe statističkog istraživanja o broju stanovnika i njihovim obilježjima.

Uz članke 22. do 25.

Ovim odredbama određuje se način generiranja kućanstava. Kako se ne bi zahtijevalo od svih osoba da dostavljaju izjave o članovima kućanstava, odredbom članka 23. propisuje se da će se podatak o kućanstvu generirati, po službenoj dužnosti, obuhvatom skupa osoba koje se u pravnoj teoriji smatraju članovima „uže obitelji“. Članom kućanstva za pretpostavku postojanja kućanstva smatraju se i djeca do prvog zaposlenja. Međutim, za sve slučajeve kada to nije tako u praktičnoj primjeni odnosno kada se članovima kućanstva smatraju djeca nakon prvog zaposlenja i/ili druge osobe (skrbnik, očuh, maćeha, osoba kojoj je na temelju odluke nadležnog tijela dijete povjereno na čuvanje i odgoj i ostale osobe), bez obzira na srodstvo, moguće je podnijeti Izjavu o članovima kućanstva bez obzira obuhvaća li se članovima kućanstva samo širi skup osoba koje nastanjuju istu stambenu jedinicu, privređuju i troše ili se obuhvaćaju i osobe koje su nastanjene na drugim adresama odnosno u drugim stambenim jedinicama na području Republike Hrvatske ili izvan nje.

Radi postizanja transparentnosti te zaštite načela povjerenja i točnosti, kako se izjava podnosi od strane jedne osobe, a odnosi se i na druge osobe odredbama je predviđena obveza Središnjeg registra da o upisanoj činjenici obavijesti druge osobe iz izjavljenog kućanstva,

ostavljajući im rok od deset radnih dana da upisanu činjenicu ospore. Istekom ostavljenog roka smatrat će se da su i druge osobe suglasne za upis činjenice o pripadnosti određenom kućanstvu u Središnjem registru.

Podatak o članovima kućanstva po konceptu stambene jedinice bitan je i podatak statističkog istraživanja o broju, prostornom rasporedu i sastavu stanovništva prema njegovim demografskim, ekonomskim, obrazovnim, migracijskim i ostalim obilježjima, podataka o kućanstvima i stanovima te o njihovim obilježjima. To istraživanje koje se provodilo popisom stanovništva svakih deset godina definira kućanstvo po stambenom konceptu prema Provedbenoj uredbi Komisije (EU) 2017/543 od 22. ožujka 2017. o utvrđivanju pravila za primjenu Uredbe (EZ) br. 763/2008 Europskog parlamenta i Vijeća o popisu stanovništva i stanova u pogledu tehničkih specifikacija obilježja i njihovih raščlanjivanja (SL L 78, 23. 3. 2017.). Upravo radi razlike u definiciji kućanstava za potrebe provedbe ciljane socijalne politike od definicije za potrebu provedbe statističkog istraživanja, u Središnjem registru osigurat će se dovoljan set podataka i za utvrđivanje koncepta kućanstava kao stambene jedinice.

Uz članak 26.

Ovom odredbom određuje se način dodjele identifikacijske oznake svakom generiranom kućanstvu.

Uz članak 27.

Ovom odredbom ovlašćuje se ministar financija da pravilnikom iz članka 17. ovoga Zakona propiše sadržaj Izjave o članovima kućanstva te način i pravila dodjele identifikacijskih oznaka kućanstava. Prema prijelaznim i završnim odredbama ovoga Zakona, ministar financija u obvezi je donijeti ovaj pravilnik najkasnije do 30. lipnja 2025.

Uz članak 28.

Ovom odredbom propisuje se obveza Poreznoj upravi da upisanoj osobi omogući uvid u upisane podatke u Središnjem registru koji se na nju odnose te da omogući na zahtjev osobe izdavanje potvrde o upisanim podacima. Stoga će prema navedenoj odredbi, a u skladu s ostalim odredbama ovoga Zakona upisana osoba moći:

- imati uvid u upisane osobne podatke uz prethodnu identifikaciju,
- tražiti potvrdu o upisanim podacima i
- dostavljati činjenicu o netočnosti upisanih podataka.

Uz članak 29.

Radi administrativnog rasterećenja ostvarivanja socijalnih prava, ali i provedbe drugih istraživanja i nužnih obrada podataka, Porezna uprava je ovlaštena obrađivati podatke iz Središnjeg registra s podacima dostupnim u Informacijskom sustavu Porezne uprave. Navedeno je osobito važno za povezivanje podatka upisanih osoba s podacima o ostvarenoj visini dohodaka, neoporezivih primitaka i drugih podataka, posebice o imovini, koji su nužni za ostvarivanje određenih prava pred korisnicima iz ovoga Zakona. Na taj način građanima će se olakšati ostvarivanje prava bez potrebe da se podnosi određena dokumentacija za dokazivanje ispunjenja uvjeta. Pretpostavka za navedeno je prilagodba posebnih propisa koji uređuju područje ostvarivanja prava s odredbama ovoga Zakona do početka pune primjene Zakona donosno do 1. lipnja 2026.

Uz članak 30.

Ovom odredbom propisuje se mogućnost korisnicima da pristupaju podacima iz Središnjeg registra u obavljanju poslova iz svoje nadležnosti polazeći od primjena načela zaštite osobnih podataka i načela povjerenja i točnosti. Također se omogućava da zbirne statističke pokazatelje mogu koristiti na zahtjev i druge pravne i fizičke osobe samo za namjenu navedenu u obrazloženom zahtjevu koji podnose Poreznoj upravi.

Uz članak 31.

Ovom odredbom omogućuje se Poreznoj upravi objava podataka iz Središnjeg registra svake godine kao zbirnih statističkih pokazatelja na mrežnim stranicama.

Uz članke 32. do 36.

Ovim odredbama propisuju se odrednice sigurne komunikacije između Porezne uprave i korisnika utemeljene na posebnim propisima o državnoj informacijskoj infrastrukturi. Odredba članka 35. propisuje kako će Porezna uprava kontinuirano unaprijeđivati, standardizirati i certificirati sustave i upravljanje sustavima sukladno najvišim standardima u području zaštite podataka. Nadalje, u pogledu uporabe podataka sprovedena su tri aspekta i to sigurnost informacijskog sustava, način postupanja službenih osoba u Poreznoj upravi te korištenje podataka od strane trećih osoba. Vezano za navedene aspekte upućuje se na Prijedlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o Poreznoj upravi kao krovnog zakona kojim se propisuje djelokrug Porezne uprave i kao takav primjenjuje se na sva postupanja iz nadležnosti Porezne uprave. Sukladno navedenom u Prijedlogu zakona o izmjenama i dopunama Zakona o Poreznoj upravi predložene su odredbe o sigurnosti podataka kojima se propisuje da Porezna uprava mora primjenjivati sustav upravljanja informacijskom sigurnošću, sustav upravljanja kvalitetom, sustav upravljanja kontinuitetom poslovanja i sustav upravljanja uslugama. Isto tako, Porezna uprava će sukladno predloženim izmjenama i dopunama Zakona o Poreznoj upravi morati implementirati mjere za sigurnost podataka kontrolom pristupa sustavu od strane ovlaštenih osoba, zaštitom podataka prilikom prijenosa enkripcijom te zapisom o akcijama na sustavu u svrhu praćenja pristupa i izmjena podataka u sustavu. Također, Porezna uprava će morati implementirati mjere za sigurnost infrastrukture zaštitom mreže, alatima za upravljanje privilegiranim pristupom, alatima za nadzor baza podataka, sigurnosti računala, za upravljanje ranjivostima; nadzorom svih sigurnosno relevantnih događaja i upravljanjem incidentima kibernetičke sigurnosti; zaštitom podataka u sustavu te sigurnosnim testiranjima sustava od strane specijaliziranih kompanija prije puštanja sustava u produkcijski rad. Nadalje, u pogledu korištenja podataka u Prijedlogu zakona o izmjenama i dopunama Zakona o Poreznoj upravi predlaže se odredba kojom se propisuje kako se korištenje podataka od strane Ministarstva financija u okviru vlastitih nadležnosti ne smatra povredom poslovne i porezne tajne niti povredom osobnih podataka. Podaci se mogu na zahtjev nadležnih tijela u poreznom, prekršajnom, kaznenom, sudskom ili drugim postupcima samo u slučaju da postoji zakonska osnova za dostavu podataka. Glede pristupa podacima službenika Porezne uprave, u Prijedlogu zakona o izmjenama i dopunama Zakona o Poreznoj upravi predlaže se propisati obveza službenika Porezne uprave koji imaju pristup prikupljenim podacima na način da su dužni sa podacima postupati odgovorno, uvažavati povjerljivost i tajnost svih podataka te ih ne smiju koristiti u privatne svrhe ili na način koji nije u skladu s propisima o poreznoj i poslovnoj tajni. Nadalje, Porezna uprava će prema odredbama Prijedloga zakona o izmjenama i dopunama Zakona o Poreznoj upravi raditi na edukaciji i podizanju svijesti državnih službenika o informacijskoj sigurnosti kao i eventualnim posljedicama u slučaju nepridržavanja zakonodavnog okvira kojim se uređuje područje informacijske sigurnosti. Službenici Porezne uprave pristupaju podacima u skladu s poslovnim zahtjevima, to jest zahtjevima radnog mjesta. Podaci se dodatno osiguravaju kroz primjenu sigurnosnih rješenja na razini aplikacija i operativnog sustava.

Odredbom članka 36. ovoga Zakona ovlašćuje se ministar financija da pravilnikom propiše sadržaj potvrde o podacima iz Središnjeg registra iz članka 28. stavka 2. ovoga Zakona i svrhe, sadržaj podataka te obuhvat pristupa podataka pojedinog korisnika podataka iz članka 30. stavka 1. ovoga Zakona. Prema prijelaznim i završnim odredbama ovoga Zakona ministar financija u obvezi je donijeti ovaj pravilnik najkasnije do 30. lipnja 2026.

Uz članke 37., 38. i 39.

Ovim odredbama određuju se rokovi čuvanja podataka sadržanih u Središnjem registru. Propisuje se obveza Državnoj geodetskoj upravi da uspostavi u svom Informacijskom sustavu praćenje podataka o stambenim jedinicama i osigura buduće praćenje kvalitete stanovanja te osigura dodjelu identifikacijskih oznaka stambenim jedinicama. U dijelu koji se odnosi na podatke o kvaliteti stanovanja potrebno je osigurati ustroj registra u kojem će se u buduće prikupljati navedeni podaci, a koji bi se tada preuzimali u Središnji registar. Kako bi se omogućilo standardizirano prikupljanje podataka o kvaliteti stanovanja upućuje se na Zakon o gradnji. U ovu svrhu potrebna je buduća prilagodba Zakona o gradnji kojom će se omogućiti propisivanje takve obveze prikupljanja podataka o kvaliteti stanovanja kroz registar koji je u nadležnosti Državne geodetske uprave pri čemu bi predmetni podaci bili dostupni za Središnji registar. Na opisan način i uz ispunjenje navedenih uvjeta koji se odnose na prilagodbu propisa osiguralo bi se ispunjavanje obveza propisanih ovim Zakonom.

Propisuje se primjena Općeg poreznog zakona za pitanja koja nisu uređena ovim Zakonom. Odredbe Općeg poreznog zakona primjenjuju se u svim poslovnim procesima iz djelokruga rada Porezne uprave. Isto tako svi sustavi Porezne uprave su u potpunosti digitalizirani i vode se načelom primjene Općeg poreznog zakona. Stoga kako se ne bi narušilo provođenje postupaka, poslovnih procesa iz djelokruga rada Porezne uprave kao i postojeće logike sustava primjenom nekog drugog propisa u ovom dijelu predloženo je da se na sva pitanja koja nisu uređena ovim Zakonom primjenjuju odredbe Općeg poreznog zakona.

Uz članak 40.

Ovom odredbom propisuje se nadzor nad primjenom ovoga Zakona.

Uz članke 41. do 44.

Ovim odredbama propisuje se nužan slijed radnji koje se mora pravovremeno odraditi kako bi Središnji registar bio u punoj primjeni od 1. lipnja 2026.

Propisuju se rokovi za donošenje uredbe Vlade Republike Hrvatske i pravilnika na temelju odredbi ovoga Zakona.

Propisuje se obveza da do 30. lipnja 2025. izvori podataka, koji u trenutku stupanja na snagu Zakona raspolažu potrebnim podacima, osiguraju podatke za preuzimanje za potrebe Središnjeg registra te obveza Središnjeg registra da do kraja 2025. godine preuzme podatke iz izvora podataka.

Propisuje se rok u kojem je Državna geodetska uprava dužna uspostaviti u svom Informacijskom sustavu praćenje podataka o stambenim jedinicama i osigurati buduće praćenje podataka o kvaliteti stanovanja te osigurati dodjelu identifikacijskih oznaka stambenim jedinicama. U dijelu koji se odnosi na podatke o kvaliteti stanovanja potrebno je osigurati ustroj registra u kojem će se u buduće prikupljati navedeni podaci, a koji bi se tada preuzimali u Središnji registar. Kako bi se omogućilo standardizirano prikupljanje podataka o kvaliteti stanovanja upućuje se na Zakon o gradnji. U ovu svrhu potrebna je buduća prilagodba Zakona o gradnji kojom će se omogućiti propisivanje takve obveze prikupljanja

podataka o kvaliteti stanovanja kroz registar koji je u nadležnosti Državne geodetske uprave pri čemu bi predmetni podaci bili dostupni za Središnji registar. Na opisani način i uz ispunjenje navedenih uvjeta koji se odnose na prilagodbu propisa osiguralo bi se ispunjavanje obveza propisanih ovim Zakonom.

Uz članak 45.

Ovom odredbom propisuje se da se prava nacionalnih manjina utvrđuju na temelju službenih rezultata Popisa stanovništva iz 2021. godine do 31. prosinca 2033., a nakon toga datuma na temelju podataka iz Središnjeg registra stanovništva. Naime, Ustavni zakon o pravima nacionalnih manjina (Narodne novine, broj 155/02, 47/10, 80/10, 93/11), Zakon o uporabi jezika i pisma nacionalnih manjina (Narodne novine 51/00, 56/00), Zakon o jedinicama lokalne i regionalne (područne) samouprava (Narodne novine, broj 33/01, 60,0/, 129/05, 125/08, 36/09, 36/09, 150/11, 144/12, 19/13, 137/15, 123/17, 98/19, 144/20) i niz drugih propisa uređuju prava nacionalnih manjina temeljem mjerodavnih rezultata popisa stanovništva. Ovom odredbom propisuje se da se prava nacionalnih manjina i dalje zadržavaju i utvrđuju temeljem službenih rezultata Popisa stanovništva iz 2021. godine do 31. prosinca 2033., a nakon toga datuma na temelju podataka iz Središnjeg registra stanovništva. Nadalje, kako bi se uskladili podaci te nastavili pratiti podaci o nacionalnosti u Središnjem registru stanovništva predviđa se jednokratno preuzimanje podatka iz Registra birača sa stanjem na dan 1. siječnja 2034. godine.

Uz članak 46.

Ovom odredbom propisuje se prijelazno razdoblje korisnicima podataka koji će preuzimati podatke iz Središnjeg registra stanovništva za potrebe njihova djelokruga poslovanja prema posebnim propisima, na način da im se nakon stupanja na snagu odredbe o podnošenju izjave za kućanstvo, ostavlja razuman rok. Na temelju podataka iz Središnjeg registra stanovništva, dobivenih na temelju članaka 24. i 25. ovoga Zakona, prava utvrđena prema posebnim propisima korisnici podataka utvrđuju od 1. siječnja 2027.

Uz članak 47.

Ovom odredbom propisuje se stupanje na snagu Zakona i pojedinih članaka.

IV. OCJENA I IZVORI POTREBNIH SREDSTAVA ZA PROVOĐENJE ZAKONA

Sredstva za provedbu projekta su osigurana u državnom proračunu za 2024. godinu i projekcijama za 2025. i 2026. godinu, u iznosu od 12,8 milijuna eura plus porez na dodanu vrijednost (PDV).

V. RAZLIKE IZMEĐU RJEŠENJA KOJA SE PREDLAŽU KONAČNIM PRIJEDLOGOM ZAKONA U ODNOSU NA RJEŠENJA IZ PRIJEDLOGA ZAKONA I RAZLOZI ZBOG KOJIH SU TE RAZLIKE NASTALE

U Hrvatskome saboru nakon rasprave o Prijedlogu zakona o Središnjem registru stanovništva, na sjednici održanoj 9. srpnja 2024. godine donesen je Zaključak kojim se prihvaća Prijedlog zakona te se sve primjedbe, prijedlozi i mišljenja izneseni u raspravi

upućuju predlagatelju radi pripreme Konačnog prijedloga zakona o Središnjem registru stanovništva.

U odnosu na tekst Prijedloga zakona, koji je raspravljen u prvom čitanju u Hrvatskome saboru, u tekstu Konačnog prijedloga zakona nastale su određene razlike kao posljedica uvažavanja stajališta iznesenih tijekom rasprave te promišljanja predlagatelja u cilju poboljšanja odredbi Konačnog prijedloga zakona.

Sukladno primjedbama Odbora za zakonodavstvo Hrvatskoga sabora nomotehnički i jezično doraden je izričaj pojedinih odredaba kako slijedi:

- u članku 6. nomotehnički je doraden izričaj definicija pojmova tako da pojmovi glase u nominativu i izričito se definiraju u smislu ovoga zakona.
- u članku 6. stavku 1. točki 8. pojam „kućanstvo“ doraden je na način da su iza riječi: „zajedno“ dodane riječi: „žive u istom prostoru“ jer prema primjedbi definicija pojma „kućanstava“ ne sadrži prostornu dimenziju („...zajedno žive u istom prostoru...“)
- u članku 9. stavku 4., odnosno sadašnjem stavku 5. brisan je veznik „ili“ te je ugrađen veznik „i“.
- doraden je članak 41. odnosno sadašnji članak 42. na način da se stavci 1. i 2. spajaju u jedan stavak obzirom da propisuju donošenje iste vrste akta od strane istog donosioca u istom roku.
- zbog navedenih izmjena došlo je do renumeracije stavaka.

Predlagatelj je u Konačnom prijedlogu zakona učinio sljedeće izmjene:

U članku 6. stavku 1. učinjene su sljedeće izmjene:

- u točki 2. pojam identifikacijske oznake kućanstva dopunjen je na način da su iza riječi: „prema“ ugrađene riječi: „, propisu kojim se uređuje upravljanje i održavanje zgrada“
- u točki 6. pojam kvalitete stanovanja je izmijenjen i sada glasi: „**kvaliteta stanovanja** su podaci o prostorijama u stambenoj jedinici, načinu grijanja i vrsti energenta, klima uređajima, dizalima i infrastrukturi i to: vodovod, kanalizacija, električna energija, plinska instalacija“
- u točki 8. iza riječi: „troše“ ugrađene su riječi „, ako ovim Zakonom nije drugačije uređeno“.

U članku 9. učinjene su sljedeće izmjene:

- dosadašnji stavak 2. izmijenjen je na način da sada glasi: „Pored podataka o stanovništvu iz stavka 1. ovoga članka, Središnji registar sadrži podatke o hrvatskim državljanima izvan Republike Hrvatske
- ugrađen je stavak 3. i sada glasi: „Podaci o hrvatskim državljanima iz stavka 2. ovoga članka preuzimaju se iz evidencije o državljanstvu tijela državne uprave nadležnog za upravu, a podatke o njihovom prebivalištu u inozemstvu prema podacima iz Zbirke podataka o prebivalištu i boravištu tijela državne uprave nadležnog za unutarnje poslove, ako takav podatak postoji
- u stavku 4. briše se veznik „ili“ te je ugrađen veznik „i“
- zbog navedenih izmjena došlo je do renumeracije stavaka.

U članku 10. učinjene su sljedeće izmjene:

- u stavku 2. točki 2. iza riječi: „državnih matica i „ ugrađene su riječi: „evidencije o državljanstvu“

- u stavku 3. točki 1. iza riječi: „nadležnog za unutarnje poslove“ ugrađene su riječi: „, za strane državljane koji se nisu školovali u Republici Hrvatskoj“
  - u stavku 3. točki 3. ispred riječi: „osiguranja“ ugrađena je riječ: „mirovinskog“, a riječi: „, i o zaposlenju“ su brisane
  - u stavku 3. točki 3. u riječ: „Informacijskog“ mijenja se u „informativnog“ u stavku 4. iza riječi: „na temelju“ ugrađena je riječ: „dobrovoljne“.
- U članku 12. stavku 3. riječ: „osigurati“ se briše i iza riječi: „dužni su“ dodaju riječi „omogućiti Poreznoj upravi“.

U članku 13. stavku 3. točki 1. riječi: „, ili Jedinственog portala Porezne uprave -sustav ePorezna“ se brišu.

U članku 14. učinjene su sljedeće izmjene:

- u stavku 5. iza riječi: „u skladu“ ugrađene su riječi: „s propisima kojima se uređuju obiteljski odnosi, odnosno životno partnerstvo“.
- u stavku 6. iza riječi: „utvrđenih sukladno“ ugrađene su riječi: „propisima kojima se uređuju obiteljski odnosi, odnosno životno partnerstvo“.
- u stavku 7. iza riječi: „sukladno“ ugrađuje se riječ: „propisima“.

U članku 16. učinjene su sljedeće izmjene:

- u stavku 1. riječ: „drugih“ je brisana
- u stavku 2. točki 2. iza riječi: „mjere“ ugrađene su riječi: „istražnog zatvora“, riječ „pritvora“ i riječi „kao i osobama koje stanuju u smještajnim prostorima kaznenih tijela“ se brišu.

U članku 23. iza riječi: „stambene jedinice“ briše se točka (.), dodaje zarez (,) i ugrađuju riječi: „privređuju i troše“.

U članku 38. riječ: „Informacijskog“ mijenja se u „informativnog“.

Dodana je odredba članka 46. kojom se propisuje prijelazno razdoblje korisnicima podataka koji će preuzimati podatke iz Središnjeg registra stanovništva za potrebe njihova djelokruga poslovanja prema posebnim propisima, na način da im se nakon stupanja na snagu odredbe o podnošenju izjave za kućanstvo, ostavlja razuman rok. Na temelju podataka iz Središnjeg registra stanovništva, dobivenih na temelju članaka 24. i 25. ovoga Zakona, prava utvrđena prema posebnim propisima korisnici podataka utvrđuju od 1. siječnja 2027.

Primjedba zastupnika Milorada Pupovca (SDSS) i Damira Bakića (Možemo!) o dodatnom pojašnjenju prikupljanja podataka o hrvatskim državljanima u inozemstvu prihvaćena je te je riješena kako je prethodno navedeno u članku 9. u kojem je izmijenjen dosadašnji stavak 2.

Prihvaćena je primjedba Zastupnika Milorada Pupovca (SDSS) o definiranju posebnog propisa kako je prethodno navedeno i prema prijedlogu predlagatelja u članku 6. stavku 1. točki 2.

Prihvaćena je primjedba zastupnika Damira Bakića (Možemo!) nastavno na definiciju kućanstva u članku 6. stavku 1. točki 8. koji definira kućanstvo, na način da se u navedenoj definiciji ugradi prostorna odrednica odnosno stambena jedinica, a kako je riješeno i prethodno navedeno u članku 6. stavku 1. točke 8. Konačnog prijedloga Zakona.

Potaknuti provedenom raspravom u kojoj su zastupnici istaknuli prijedlog da je potrebno osigurati najviši stupanj zaštite sustava kako ne bi došlo do diskriminacije, zlouporabe i povrede osobnih podataka propisana je dodatna odredba u članku 35. Naime, polazeći od zaštite temeljnog načela Središnjeg registra načela zaštite osobnih podataka, odredbama ovoga Zakona predviđena je opća norma o zaštiti i sigurnosti podataka kojom se određuje kako će Porezna uprava kontinuirano unaprjeđivati, standardizirati i certificirati sustave i upravljanje sustavima sukladno najvišim standardima u području zaštite podataka. Nadalje, u pogledu uporabe podataka sagledana su tri aspekta i to sigurnost informacijskog sustava, način postupanja službenih osoba u Poreznoj upravi te korištenje podataka od strane trećih osoba. Vezano za navedene aspekte upućuje se na Prijedlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o Poreznoj upravi kao krovnog zakona kojim se propisuje djelokrug Porezne uprave i kao takav primjenjuje se na sva postupanja iz nadležnosti Porezne uprave. Sukladno navedenom u Prijedlogu zakona o izmjenama i dopunama Zakona o Poreznoj upravi predložene su odredbe o sigurnosti podataka kojima se propisuje da Porezna uprava mora primjenjivati sustav upravljanja informacijskom sigurnošću, sustav upravljanja kvalitetom, sustav upravljanja kontinuitetom poslovanja i sustav upravljanja uslugama. Isto tako, Porezna uprava će sukladno predloženim izmjenama i dopunama Zakona o Poreznoj upravi morati implementirati mjere za sigurnost podataka kontrolom pristupa sustavu od strane ovlaštenih osoba, zaštitom podataka prilikom prijenosa enkripcijom te zapisom o akcijama na sustavu u svrhu praćenja pristupa i izmjena podataka u sustavu. Također, Porezna uprava će morati implementirati mjere za sigurnost infrastrukture zaštitom mreže, alatima za upravljanje privilegiranim pristupom, alatima za nadzor baza podataka, sigurnosti računala, za upravljanje ranjivostima; nadzorom svih sigurnosno relevantnih događaja i upravljanjem incidentima kibernetičke sigurnosti; zaštitom podataka u sustavu te sigurnosnim testiranjima sustava od strane specijaliziranih kompanija prije puštanja sustava u produkcijski rad. Nadalje, u pogledu korištenja podataka u Prijedlogu zakona o izmjenama i dopunama Zakona o Poreznoj upravi predlaže se odredba kojom se propisuje kako se korištenje podataka od strane Ministarstva financija u okviru vlastitih nadležnosti ne smatra povredom poslovne i porezne tajne niti povredom osobnih podataka. Podaci se mogu na zahtjev nadležnih tijela u poreznom, prekršajnom, kaznenom, sudskom ili drugim postupcima samo u slučaju da postoji zakonska osnova za dostavu podataka. Glede pristupa podacima službenika Porezne uprave, u Prijedlogu zakona o izmjenama i dopunama Zakona o Poreznoj upravi predlaže se propisati obveza službenika Porezne uprave koji imaju pristup prikupljenim podacima na način da su dužni sa podacima postupati odgovorno, uvažavati povjerljivost i tajnost svih podataka te ih ne smiju koristiti u privatne svrhe ili na način koji nije u skladu s propisima o poreznoj i poslovnoj tajni. Nadalje, Porezna uprava će prema odredbama Prijedloga zakona o izmjenama i dopunama Zakona o Poreznoj upravi raditi na edukaciji i podizanju svijesti državnih službenika o informacijskoj sigurnosti kao i eventualnim posljedicama u slučaju nepridržavanja zakonodavnog okvira kojim se uređuje područje informacijske sigurnosti. Službenici Porezne uprave pristupaju podacima u skladu s poslovnim zahtjevima, to jest zahtjevima radnog mjesta. Podaci se dodatno osiguravaju kroz primjenu sigurnosnih rješenja na razini aplikacija i operativnog sustava.

Sukladno primjedbama Odbora za ljudska prava i prava nacionalnih manjina kao i provedenom raspravom u Hrvatskome saboru istaknuto je da je potrebno urediti prava nacionalnih manjina te je dodana odredba članka 45. prema kojoj bi se prava pripadnika nacionalnih manjina utvrđivala na temelju službenih rezultata Popisa stanovništva iz 2021. godine do 31. prosinca 2033., a nakon toga datuma na temelju podataka iz Središnjeg registra stanovništva. Nadalje, Središnji registar stanovništva biti će u punoj primjeni od 1. lipnja 2026. godine. Osobama koji su pripadnici nacionalnih manjina ostavlja se razuman rok prilagodbe na način da mogu svoju nacionalnost dobrovoljno izjaviti u Središnji registar

stanovništva. Pri tome napominjemo kako se prethodno navedena prava nacionalnih manjina i dalje utvrđuju i zadržavaju temeljem službenih rezultata Popisa stanovništva iz 2021. do 31. prosinca 2033., a nakon toga datuma na temelju podataka iz Središnjeg registra stanovništva te se utvrđuju temeljem podnesenih dobrovoljnih izjava kako je propisano odredbama ovoga Konačnog prijedloga zakona. Nadalje, u stavku 2. istog članka Konačnog prijedloga zakona propisuje se jednokratno preuzimanje podatka iz Registra birača sa stanjem na dan 1. siječnja 2034. godine, a kako bi se uskladili podaci te nastavili pratiti podaci o nacionalnosti u Središnjem registru stanovništva.

Zbog navedenih izmjena došlo je do renumeracije članaka.

VI. PRIJEDLOZI, PRIMJEDBE I MIŠLJENJA KOJI SU DANI NA PRIJEDLOG ZAKONA, A KOJE PREDLAGATELJ NIJE PRIHVATIO TE RAZLOZI NEPRIHVATANJA

Tijekom rasprave o Prijedlogu zakona u prvom čitanju u Hrvatskome saboru iznijeti su neki prijedlozi, primjedbe i mišljenja koji nisu prihvaćeni. U nastavku se navode bitni prijedlozi te razlozi zašto isti nisu prihvaćeni.

Prijedlog zastupnika Nine Raspudića (NZ), Ivice Ledenka (MOST), Milorada Pupovca (SDSS), Sanje Bježančević (SDP) i Dalibora Pausa (IDS) vezano uz vođenje Središnjeg registra stanovništva od strane Ministarstva financija, Porezne uprave kao i prijedlog, zastupnika Bježančević (SDP) Paus (IDS) o tome da je potrebno razmisliti o neovisnom tijelu koji će upravljati Središnjim registrom stanovništva se ne prihvaćaju. Obzirom na svrhu i ciljeve koji se žele postići Konačnim prijedlogom zakona, određuje se da Središnji registar stanovništva uspostavlja i vodi Ministarstvo financija, Porezna uprava. Porezna uprava kao voditelj Središnjeg registra stanovništva nameće se kao najbolje rješenje s obzirom da prema djelokrugu rada određuje i dodjeljuje osobni identifikacijski broj te da su u Informacijskom sustavu Porezne uprave sadržani svi podaci o ostvarenim dohocima i drugim primicima te su dostupni podaci o imovini osoba.

Primjedba zastupnika Nine Raspudića (NZ) vezano uz skraćeni rok javnog savjetovanja sa zainteresiranom javnošću nije prihvaćena. Naime, raspuštanje Hrvatskog sabora koje se dogodilo 14. ožujka 2024. uvelike je utjecalo na skraćivanje roka savjetovanja sa zainteresiranom javnošću, a sve u cilju kako bi se prema utvrđenim rokovima predmetne reformske mjere ispoštovala i zakonodavna procedura. Naime u planu zakonodavnih aktivnosti za 2024., Nacrt prijedloga zakona o Središnjem registru stanovništva bio je predviđen za upućivanje u zakonodavnu proceduru u prvom tromjesečju 2024. sukladno utvrđenim rokovima reformske mjere Uspostave Registra stanovništva, obitelji i kućanstava odnosno sada Središnjeg registra stanovništva prema dodatku Nacionalnog plana oporavka i otpornosti (NPOO). U sklopu provođenja zakonodavne procedure Nacrt prijedloga zakona bio je na javnom savjetovanju sa zainteresiranom javnošću na portalu e-Savjetovanja u razdoblju od 23. veljače do 3. ožujka 2024. Nacrtom prijedloga zakona predloženo je ustrojavanje Središnjeg registra stanovništva, način vođenja, preuzimanje, prikupljanje i korištenje podataka te druga bitna pitanja za uspostavu i funkcioniranje istog. Slijedom svega iznesenog, a ponajviše radi mogućnosti realizacije trenutka da se Nacrt prijedloga zakona uputi na prvo čitanje u Hrvatski sabor prije njegova raspuštanja, isti je bio upućen u skraćenom roku na savjetovanje sa zainteresiranom javnošću. Skrećemo pozornost kako se postavljeni rokovi utvrđeni predmetnim projektom NPOO moraju ispoštovati te bilo kakvo produljenje utjecalo bi na neprovedivost uspostave predmetnog registra.

Zastupnici Nino Raspudić (NZ), Boška Ban Vlahek (SDP), Ivica Ledenko (MOST), Dalibor Paus (IDS), Veljko Kajtazi (NZ) i Damir Bakić (Možemo!) iznose primjedbu na odredbe Prijedloga zakona koji definiraju pravo na privatnost i zaštitu osobnih podataka, smatraju da je potrebno pojačati propisane odredbe, koja se ne prihvaća. Pravo na zaštitu osobnih podataka jedno je od temeljnih prava svakog čovjeka koje se ostvaruje primjenom Opće uredbe o zaštiti podataka i Zakona o provedbi Opće uredbe o zaštiti podataka. Odredbom članka 4. Konačnog prijedloga zakona jasno se određuje načelo zaštite osobnih podataka te postupanje prema spomenutim propisima. Isto tako u Konačnom prijedlogu zakona dodana je opća norma o zaštiti i sigurnosti podataka kojom se određuje kako će Porezna uprava kontinuirano unaprjeđivati, standardizirati i certificirati sustave i upravljanje sustavima sukladno najvišim standardima u području zaštite podataka. Nadalje, u pogledu uporabe podataka sagledana su tri aspekta i to sigurnost informacijskog sustava, način postupanja službenih osoba u Poreznoj upravi te korištenje podataka od strane trećih osoba. Vezano za navedene aspekte upućuje se na Prijedlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o Poreznoj upravi kao krovnog zakona kojim se propisuje djelokrug Porezne uprave i kao takav primjenjuje se na sva postupanja iz nadležnosti Porezne uprave. Sukladno navedenom u Prijedlogu zakona o izmjenama i dopunama Zakona o Poreznoj upravi predložene su odredbe o sigurnosti podataka kojima se propisuje da Porezna uprava mora primjenjivati sustav upravljanja informacijskom sigurnošću, sustav upravljanja kvalitetom, sustav upravljanja kontinuitetom poslovanja i sustav upravljanja uslugama. Isto tako, Porezna uprava će sukladno predloženim izmjenama i dopunama Zakona o Poreznoj upravi morati implementirati mjere za sigurnost podataka kontrolom pristupa sustavu od strane ovlaštenih osoba, zaštitom podataka prilikom prijenosa enkripcijom te zapisom o akcijama na sustavu u svrhu praćenja pristupa i izmjena podataka u sustavu. Također, Porezna uprava će morati implementirati mjere za sigurnost infrastrukture zaštitom mreže, alatima za upravljanje privilegiranim pristupom, alatima za nadzor baza podataka, sigurnosti računala, za upravljanje ranjivostima; nadzorom svih sigurnosno relevantnih događaja i upravljanjem incidentima kibernetičke sigurnosti; zaštitom podataka u sustavu te sigurnosnim testiranjima sustava od strane specijaliziranih kompanija prije puštanja sustava u produkcijski rad. Nadalje, u pogledu korištenja podataka u Prijedlogu zakona o izmjenama i dopunama Zakona o Poreznoj upravi predlaže se odredba kojom se propisuje kako se korištenje podataka od strane Ministarstva financija u okviru vlastitih nadležnosti ne smatra povredom poslovne i porezne tajne niti povredom osobnih podataka. Podaci se mogu na zahtjev nadležnih tijela u poreznom, prekršajnom, kaznenom, sudskom ili drugim postupcima samo u slučaju da postoji zakonska osnova za dostavu podataka. Glede pristupa podacima službenika Porezne uprave, u Prijedlogu zakona o izmjenama i dopunama Zakona o Poreznoj upravi predlaže se propisati obveza službenika Porezne uprave koji imaju pristup prikupljenim podacima na način da su dužni sa podacima postupati odgovorno, uvažavati povjerljivost i tajnost svih podataka te ih ne smiju koristiti u privatne svrhe ili na način koji nije u skladu s propisima o poreznoj i poslovnoj tajni. Nadalje, Porezna uprava će prema odredbama Prijedloga zakona o izmjenama i dopunama Zakona o Poreznoj upravi raditi na edukaciji i podizanju svijesti državnih službenika o informacijskoj sigurnosti kao i eventualnim posljedicama u slučaju nepridržavanja zakonodavnog okvira kojim se uređuje područje informacijske sigurnosti. Službenici Porezne uprave pristupaju podacima u skladu s poslovnim zahtjevima, to jest zahtjevima radnog mjesta. Podaci se dodatno osiguravaju kroz primjenu sigurnosnih rješenja na razini aplikacija i operativnog sustava.

Prijedlog zastupnice Anke Mrak Taritaš (GLAS) da se informatički sustav koji će provoditi poslovanje Središnjeg registra stanovništva na vrijeme uspostavi kako se ne bi dogodio problem u vidu odgode provođenja određenih postupaka se ne prihvaća. U

prijelaznim i završnim odredbama Konačnog prijedloga zakona jasno su definirani rokovi donošenja podzakonskih akata za preuzimanje podataka i uspostavu sustava u Središnji registar stanovništva. Informatički sustav se paralelno razvija i nadograđuje sukladno rokovima donošenja podzakonskih akata.

Primjedba skupine zastupnika, Nine Raspudića (NZ), Sanje Bježančević (SDP), Damira Bakića (Možemo!), Veselka Gabričevića (HSU) i Milorada Pupovca (SDSS), o tome kako je potrebno preciznije definirati svrhe prikupljanja podataka iz Središnjeg registra stanovništva, korisnike odnosno institucije koje imaju pravo pristupa podacima te izvore koji dostavljaju podatke u navedeni registar se ne prihvaća. Prijedlog da se osiguranje učinkovitih mehanizama dodjele odobrenja pojedinim upravnim i drugim tijelima koja podatke iz Središnjeg registra stanovništva koriste za potrebe vlastitog poslovanja se ne prihvaća. Prijedlog kojim predlažu da se razdoblje uspostave Registra iskoristit za uspostavu široke analize svih postupaka pred tijelima glede podataka koji se u njima traže (npr. u pojedinim postupcima traži se JMBG koji je ukinut) se ne prihvaća. Slijedom svega navedenog donosimo obrazloženje neprihvatanja prijedloga Naime člankom 10. stavkom 5. Konačnog prijedloga zakona propisano je kako će Vlada Republike Hrvatske uredbom propisati sadržaj podataka koji se upisuju u opći i posebni dio Središnjeg registra stanovništva te izvore podataka. Također podzakonskim aktima, Ministar financija propisuje korisnike, svrhe u koje će korisnici preuzimati podatke iz Središnjeg registra stanovništva te pravne osnove temeljem kojih će se podaci preuzimati. Sam ustroj Središnjeg registra stanovništva predlaže se na način da se podaci preuzimaju iz već postojećih službenih evidencija putem osobnoga identifikacijskog broja.

Prijedlog zastupnika Nine Raspudića (NZ) kojim se predlaže potpuno brisanje odredbi o prikupljanju i evidentiranju podataka izvanbračnim zajednicama i neformalnim životnim partnerstvima zbog velikog broja problema koji se mogu pojaviti s utvrđivanjem izvanbračnih zajednica nije prihvaćen. Alternativno, navedeni zastupnik predlaže da se podaci prikupljaju putem posebnog modula unutar Središnjeg registra stanovništva kojeg smije koristiti isključivo Državni zavod za statistiku. Također, nije prihvaćena primjedba navedenog zastupnika kako se ovim prijedlogom zakona ne mogu administrativno uspostavljati obiteljske veze izjavom. Nastavno na primjedbu vezanu uz podatke o životnom partnerstvu zastupnica Anka Mrak Taritaš (GLAS) iznosi mišljenje i smatra upitnim prikupljanje podatka o partnerstvu u Središnji registar stanovništva te postavlja pitanje na koji način će Porezna uprava preispitivati pretpostavku postojanja izvanbračne zajednice i na koji način će se upravljati podacima u Središnjem registru stanovništva. Mišljenje zastupnice se ne prihvaća. Sukladno odredbi članka 13. stavka 2. Konačnog prijedloga zakona, upis podataka o izvanbračnim zajednicama i neformalnom životnom partnerstvu se temelji na dobrovoljnoj izjavi te se upis podataka o izvanbračnoj zajednici i neformalnom životnom partnerstvu isključivo koristi za ostvarivanje prava članova tih zajednica i partnerstva. Obzirom da je prema posebnim propisima izvanbračna zajednica po svojim posljedicama izjednačena s bračnom zajednicom, pripada joj niz prava. Predlagatelj iznosi kako su podaci o nacionalnosti, vjeri i materinskom jeziku, a koji se upisuju u Središnji registar stanovništva, potrebni zbog provedbe Popisa stanovništva koji će se u konačnici temeljiti na Središnjem registru stanovništva. Podaci o izvanbračnoj zajednici ili o neformalnom životnom partnerstvu mogu na temelju izjave prijaviti građani kojima je taj podatak bitan između ostalog radi ostvarivanja socijalnih prava, poreznih i drugih prava. Člankom 14. Konačnog prijedloga zakona preciziraju se odredbe o upisu podatka o izvanbračnoj zajednici ili o upisu podataka o neformalnom životnom partnerstvu prema uvjetima propisanim posebnim propisima. Pretpostavka postojanja izvanbračne zajednice utvrđuje se pod uvjetima propisanim Obiteljskim zakonom dok se postojanje neformalnog životnog partnerstva utvrđuje pod

uvjetima propisanim Zakonom o životnom partnerstvu osoba istog spola. Radi postizanja transparentnosti te zaštite načela povjerenja i točnosti, kako se izjava podnosi od strane jedne osobe, a odnosi se i na drugu osobu odredbom je predviđena obveza prijavljivanja izričitog pristanka za upis podatka druge osobe na koju se podaci odnose. Ukoliko izričiti pristanak izostane, podatak o izvanbračnoj zajednici ili o neformalnom životnom partnerstvu u Središnji registar stanovništva neće se upisati.

Primjedbe zastupnika Nine Raspudića (NZ) i Milorada Pupovca (SDSS) koje se odnose na odredbe koje propisuju istinitost i potpunost podataka u temeljnim evidencijama te s obzirom da će Središnji registar stanovništva crpiti podatke iz raznih evidencija koje nisu potpuno uređene predlaže se izrijekom dopustiti da se podaci iz Središnjeg registra stanovništva mogu osporavati te uvesti kontrolu kako bi se povjerenje moglo do kraja ostvariti, ne prihvaćaju se. Ustrojavanje Središnjeg registra stanovništva moguće je ostvariti preuzimanjem podataka iz već postojećih izvora podataka putem osobnog identifikacijskog broja. Međutim za očekivati je da sve postojeće službene evidencije, koje moraju služiti kao izvor podataka za ovakav Registar, nemaju potpunu upisanost podataka putem osobnog identifikacijskog broja. Središnji registar stanovništva nameće se kao dugoročno i održivo rješenje za ostvarenje ciljeva te postoji jasna obveza svih izvora podataka da rade na poboljšanju kvalitete upisanih podataka. Trenutna manjkavost određenih podataka nije zapreka u ostvarenju zacrtanih ciljeva Središnjeg registra stanovništva već upravo suprotno, ovim putem se omogućava kontinuirano praćenje i unaprjeđenje upisanih podataka u različitim registrima. Obzirom da se radi o uspostavi Središnjeg registra stanovništva koji je ujedno i javni registar svakako vrijedi presumpcija istinitosti javnih podataka. Stoga odredbe načela povjerenja i točnosti ne znače da pojedinac ili institucija ne mogu osporiti podatke ukoliko se primijete određene nepravilnosti.

Zastupnik Nino Raspudić (NZ) iznosi zaključak koji se ne prihvaća, a kojim zadužuje Vladu Republike Hrvatske da u Konačni prijedlog zakona uvrsti odredbe kojima bi se državljanima Republike Hrvatske koji žive izvan Republike Hrvatske omogućilo dobrovoljno prijavljivanje prebivališta u inozemstvu putem Središnjeg registra stanovništva kako bi javnopravna tijela pri provođenju poslova iz svoje nadležnosti imala valjanu adresu. Naime, predlagatelj je u Konačnom prijedlogu zakona izmijenio odredbu članka 9. stavka 2 prema kojoj će se u Središnji registar upisivati će se i podaci o hrvatskim državljanima izvan Republike Hrvatske prema podacima iz evidencije o državljanstvu tijela državne uprave nadležnog za upravu, a podatke o njihovom prebivalištu u inozemstvu prema podacima iz Zbirke podataka o prebivalištu i boravištu tijela državne uprave nadležnog za unutarnje poslove, ako takav podatak postoji.. Navedeni podaci se za potrebe provođenja ovoga Zakona i uspostave Središnjeg registra stanovništva smatraju relevantnima.

Prijedlog zastupnice Anke Mrak Taritaš (GLAS) o ugradnji podataka iz gruntnice u Središnji registar stanovništva, smatrajući da samo razmjena podataka sa Državnom geodetskom upravom neće odaslati točan i potpun podatak u Registar ne prihvaća se. Konačnim prijedlogom zakona propisano je kako se Središnji registar stanovništva sastoji od općeg i posebnog dijela. U poseban dio Središnjeg registra stanovništva između ostaloga upisuju se podaci o stambenoj jedinici i kvaliteti stanovanja iz informacijskog sustava Državne geodetske uprave. Također, propisuje se obveza i rok Državnoj geodetskoj upravi da uspostavi u svom Informacijskom sustavu praćenje podataka o stambenim jedinicama i osigura buduće praćenje kvalitete stanovanja te osigura dodjelu identifikacijskih oznaka stambenim jedinicama.

Nadalje, zastupnica Anka Mrak Taritaš (GLAS) iznosi mišljenje o tome kako postupiti ukoliko u Središnjem registru stanovništva postoji krivi ili netočni podatak, odnosno ukoliko se u Središnji registar stanovništva odasla netočan podatak te kakav je status istog do trenutku njegova ispravka. Mišljenje se ne prihvaća obzirom da Središnji registar stanovništva se prema odredbama Konačnog prijedloga zakona ustrojava preuzimanjem osobnih podataka iz već postojećih registara, ali i prikupljanjem osobnih podataka podnošenjem dobrovoljnih izjava od osoba na koje se potrebni podaci odnose. Kako bi se osigurala provedba temeljnog načela Konačnog prijedloga zakona (načelo povjerenja i točnosti), odredbama istoga obvezuju se izvori podataka da osiguraju pravovremene i točne podatke za upis preuzimanjem u Središnji registar stanovništva. Upisanim osobama omogućit će se uvid u podatke upisane u Središnji registar stanovništva. Stoga su izvjesne situacije u kojima će sama upisana osoba ili drugi korisnik ili Porezna uprava uočiti pogrešku ili nedosljednost u upisanim podacima. U tim slučajevima Porezna uprava će obavijestiti voditelja izvora podataka te tražiti provjeru upisanih podataka. Voditelji izvora podataka dužni su provjeriti ispravnost upisanih podataka. Do trenutka zaprimanja informacije o točnosti upisanog podatka od izvora podataka, podatak se označava kao „Podatak u provjeri“.

Primjedba zastupnice Martine Vlašić Iljkić (SDP) kojom iznosi kako nije razvidno je li se Prijedlogom zakona cilja na socijalne politike ili popis stanovništva obzirom da je od prijedloga Nacionalnog plana oporavka i otpornosti koji je glasilo uspostava registra stanovništva, obitelji i kućanstava došlo do prijedloga Središnji registar stanovništva nije prihvaćena. Nadalje izlaže, ukoliko se cilja na socijalne naknade, postavlja se pitanje gdje se izgubila suradnja s Ministarstvom rada, mirovinskoga sustava, obitelji i socijalne politike. Naime, Konačnim prijedlogom zakona propisuje se uspostava Središnjeg registra stanovništva u kojem će biti sadržani podaci putem kojih će se moći utvrđivati socijalna prava stanovnika i kućanstava ovisno o njihovoj ranjivosti odnosno ovisno o visini dohodovnog i/ili imovinskog cenzusa. Obzirom na definirane ciljeve uspostave Središnjeg registra stanovništva, između ostaloga i učinkovito vođenje socijalne politike, odnosno ciljano usmjeravanje paketa socijalnih potpora i novčane pomoći potrebitim građanima, sasvim je razvidno da se predmetna suradnja nije izgubila. Isto tako uspostavom Središnjeg registra stanovništva omogućiti će se i vođenje jedinstvene elektroničke evidencije rada i evidencije neaktivnih osoba tako da je suradnja s Ministarstvom rada, mirovinskoga sustava, obitelji i socijalne politike u velikoj mjeri prisutna.

Prijedlog zastupnice Martine Vlašić Iljkić (SDP) da se u članku 10. točki 3. ugradi točka 5. smatrajući kako je potrebno prikupljati podatke o socijalnom stanju ne prihvaća se. Isto tako postavlja se i pitanje postoji li dovoljno ljudskih resursa potrebnih za daljnje provođenje rada Središnjeg registra stanovništva. Naime, predlagatelj napominje kako će Središnji registar stanovništva omogućiti dostupnost podataka o stanovništvu, srodstvu i kućanstvima te njihovim bitnim obilježjima na jednom mjestu. Jedan od ciljeva uspostave Središnjeg registra stanovništva je da se dostupnošću podataka koje će preuzimati od zakonom propisanih voditelja izvora podataka, omogućiti korisnicima Središnjeg registra stanovništva kreiranje mjera socijalne politike te unaprijed prepoznavanje kućanstva koji bi temeljem dohodovnog cenzusa trebali ostvarivati ciljane mjere socijalne politike. Podaci u Središnjem registru stanovništva preuzimat će se iz drugih registara povezujući informacije putem osobnoga identifikacijskog broja, kako bi ostvarili višestruke svrhe. Kako je pred Ministarstvom financija period uspostave Središnjeg registra u trajanju još više od godinu dana, svakako je do sada osiguran dovoljan broj ljudskih resursa.

Zastupnik Boris Lalovac (SDP) iznosi primjedbu na funkcioniranje i dostupnost podataka uspostavom Središnjeg registra odnosno hoće li uspostava Središnjeg registra

stanovništva smanjiti odlazak stranaka u institucije kako bi pribavile određene podatke, obzirom da će se većina podataka nalaziti na jednom mjestu i kako će funkcionirati sa sustavom eGrađnin. Primjedba se ne prihvaća obzirom na dostupnost sadržanih podataka u Središnjem registru stanovništva omogućit će generiranje podataka o srodstvu i kućanstvima i njihovim obilježjima te će se digitalnom razmjenom podataka moći osigurati razmjena potrebnih podataka čime će se građani administrativno rasteretiti u provedbi pojedinih postupaka. Proaktivnom ulogom države pri dodjeljivanju prava neće više biti potrebno podnositi zahtjeve, dostavljati dokumentaciju ili provoditi postupke s ciljem ostvarivanja određenih prava, nego će država prepoznavati kućanstva koja ih imaju pravo ostvariti te bi u tom smislu država već unaprijed djelovala na temelju svih relevantnih podataka koje ima. Odnosno građani više neće morati po raznim institucijama podnositi pojedine zahtjeve i donositi dokumentaciju, već će država proaktivno identificirati osobe kojima bi trebala pripadati određena prava.

Primjedba zastupnice Sanje Bježančević (SDP) o tome kako u Prijedlogu zakona nije spomenuto kreiranje demografske politike kao jednog od ciljeva te postavlja pitanje razmišlja li se šira primjena Središnjeg registra stanovništva na tragu iskustva država koje imaju funkcionalne središnje registre, odnosno da Središnji registar bude alat u definiraju kvalitetnijih populacijskih politika, primjerice demografske politike ne prihvaća se. Naime, uspostavom zakonodavnog okvira ustrojiti će se Središnji registar stanovništva korištenjem podataka već sadržanih u zasebnim evidencijama i registrima. Na taj način omogućit će se dostupnost na jednom mjestu u usporedivoj vremenskoj i prostornoj dimenziji podataka o stanovništvu i njihovim obilježjima, kao podatke o srodstvu upisanih osoba te podatke o kućanstvima i njihovim obilježjima. Podaci sadržani u Središnjem registru stanovništva moći će se koristiti i za planiranje i kreiranje ciljanih mjera demografske politike te je naveden i jedan od ciljeva uspostave Središnjeg registra stanovništva. Također, od samog početka analize podataka potrebnih za uspostavu Središnjeg registra kao i izradi zakonodavnog okvira bilo je uključeno nadležno tijelo za demografiju

Zastupnici Sanja Bježančević (SDP) i Milorad Pupovac (SDSS) iznose primjedbu koja se odnosi na prava nacionalnih manjina koja će biti zakinjuta uspostavom Središnjeg registra stanovništva, odnosno postavlja se pitanje hoće li se uspostavom Središnjeg registra stanovništva omogućiti preuzimanje preciznih podataka na temelju kojih se definiraju manjinska prava, obzirom da pripadnici nacionalnih manjina u Republici Hrvatskoj svoja prava ostvaruju na temelju udjela u ukupnoj populaciji. Također iznose i primjedbu na prikupljanje podatka o nacionalnoj pripadnosti, vjeroispovijesti i materinjem jeziku za potrebe Središnjeg registra i na koji način će se ti podaci koristiti u ukupnim podacima koje koristi Porezna uprava. Slijedom navedenog donosimo obrazloženje neprihvatanja primjedbi. Naime prava nacionalnih manjina uspostavom Središnjeg registra stanovništva neće biti nikako zakinjuta te je predlagatelj u Konačni prijedlog zakona ugradio odredbu u članku 45. kojim će se prava nacionalnih manjina utvrđivati na temelju službenih rezultata Popisa stanovništva iz 2021. godine do 31. prosinca 2033., a nakon toga datuma na temelju podataka iz Središnjeg registra stanovništva. Nadalje, Središnji registar stanovništva biti će u punoj primjeni od 1. lipnja 2026. godine. Osobama koji su pripadnici nacionalnih manjina ostavlja se razuman rok prilagodbe na način da mogu svoju nacionalnost dobrovoljno izjaviti u Središnji registar stanovništva. Pri tome napominjemo kako se prethodno navedena prava nacionalnih manjina i dalje utvrđuju i zadržavaju temeljem službenih rezultata Popisa stanovništva iz 2021. do 31. prosinca 2033., a nakon toga datuma na temelju podataka iz Središnjeg registra stanovništva te se utvrđuju temeljem podnesenih dobrovoljnih izjava kako je propisano odredbama ovoga Konačnog prijedloga zakona. Nadalje, u stavku 2. istog članka Konačnog prijedloga zakona

propisuje se jednokratno preuzimanje podatka iz Registra birača s danom 1. siječnja 2034. godine, a kako bi se uskladili podaci te nastavili pratiti podaci o nacionalnosti u Središnjem registru stanovništva.

Člankom 13. stavkom 2. Konačnog prijedloga zakona propisano je kako se upis podataka o nacionalnosti temelji na dobrovoljnoj izjavi, međutim popis stanovništva koji se vršio svakih deset godina kao i budući uspostavom Središnjeg registra stanovništva nemaju razliku u ovom dijelu. I nadalje, uspostavom Središnjeg registra stanovništva ostavlja se mogućnost svakoj osobi da dobrovoljnom izjavom upiše podatak o nacionalnosti, a sve u svrhu ostvarivanja svojih prava. Naglašavamo kako su podaci o nacionalnosti, vjeri i materinskom jeziku potrebni zbog provedbe Popisa stanovništva i ostalih prava po toj osnovi koji će se temeljiti na Središnjem registru.

Primjedba zastupnice Sanje Bježančević (SDP) vezana uz upis podataka za hrvatske državljane s prebivalištem/boravištem u Republici Hrvatskoj, hrvatske državljane s prebivalištem/boravištem izvan Republike Hrvatske kao i strance koji imaju dozvolu dugotrajnog stalnog ili privremenog boravka nije prihvaćena. Navedena zastupnica smatra da dostavljenim Prijedlogom zakona nije razvidno što je sa strancima koji nemaju dozvolu privremenog ili stalnog boravka u Republici Hrvatskoj. Naime ustroj Središnjeg registra stanovništva predlaže se na način da se podaci preuzimaju iz već postojećih službenih evidencija putem osobnoga identifikacijskog broja. Za definiranje ukupnog stanovništva primjenjuje se koncept uobičajenog mjesta stanovanja. Za potrebe uspostave Središnjeg registra člankom 9. Konačnog prijedloga Zakona definiran je obuhvat stanovništva koji se upisuje u Središnji registar. U Središnji registar upisuju se podaci o strancima koji u Republici Hrvatskoj imaju prebivalište ili boravište prijavljeno u skladu sa odredbama posebnih propisa o strancima iz zbirke podataka tijela državne uprave nadležnog za unutarnje poslove.

Primjedbe zastupnica Sanje Bježančević (SDP) i Anje Šimpraga (SDSS) koje se odnose na upis podataka u Središnji registar stanovništva temeljem dobrovoljne izjave nisu prihvaćene. Budući da se uvođenjem Središnjeg registra stanovništva ukida dosadašnji popis stanovništva postavljaju pitanje da li svaki pripadnik manjene ukoliko želi ostvariti neko pravo po pitanju nacionalnosti tada treba upisati svoju nacionalnost u registar, odnosno u obvezi je, a ne kako je dostavljenim Prijedlogom zakona definirano u vidu dobrovoljne izjave. Naime obzirom da se mnoga manjinska prava temelje na popisu stanovništva iznose primjedbu kako uspostavom Središnjeg registra stanovništva motivirati ljude da dođu u Poreznu upravu i potpišu izjavu obzirom na ruralne krajeve i starosnu dob građana. Kako je i navedeno u članku 13. stavku 2. Konačnog prijedloga zakona, upis podataka o nacionalnosti se temelji na dobrovoljnoj izjavi no međutim dosadašnji Popis stanovništva kao i budući uspostavom Središnjeg registra stanovništva nemaju razliku. I nadalje, uspostavom registra ostavlja se mogućnost svakoj osobi da dobrovoljnom izjavom upiše podatak o nacionalnosti, a sve u svrhu ostvarivanja svojih prava. Dostavljenim Prijedlogom zakona nisu propisane prekršajne sankcije ukoliko se podaci putem dobrovoljne izjave ne upišu ili se upiše netočan podatak. Za sve građane predviđena je opcija podnošenja pisane izjave koja se može podnijeti ili putem sustava e-građani ili osobnim dolaskom. Kao i u svim uobičajenim postupcima smatramo da ranjive skupine koju nisu u mogućnosti same podnijeti izjavu, imaju mogućnost koristiti opunomoćenika koji će u njihovo ime podnijeti pisanu izjavu, ali isto tako u skladu s pravilima postupka mogu izjavu dati u zapisnik.

Primjedbe zastupnika Sanje Bježančević (SDP), Anke Mrak Taritaš (GLAS) i Damira Bakić (Možemo!) kako je potrebno povesti računa da se u Središnji registar stanovništva

ugradi i Registar birača odnosno da je uspostavom Središnjeg registra stanovništva potrebno riješiti pitanje broja birača se ne prihvaćaju. Zastupnik Ivica Ledenko (MOST) iznosi primjedbu vezanu uz spajanje Registra birača i Središnjeg registra stanovništva te također iznosi moguću problematiku podataka spajanjem tih dvaju registara koje se ne prihvaćaju. Konačnim prijedlogom zakona o Središnjem registru stanovništva uređuje se sadržaj, način vođenja, preuzimanje, prikupljanje i korištenje podataka te druga bitna pitanja za uspostavu i funkcioniranje Središnjeg registra stanovništva. Uspostavom Središnjeg registra stanovništva ne spajaju registri, brišu ili ukidaju već postojeći registri koji su uspostavljeni sukladno posebnim propisima pa ta ni Registar birača. Središnji registar stanovništva omogućit će dostupnost podataka o stanovništvu, srodstvu i kućanstvima te njihovim bitnim obilježjima na jednom mjestu, u usporedivoj vremenskoj i prostornoj dimenziji. U Središnjem registru stanovništva svi se postojeći podaci iz različitih registara umrežavaju i povezuju u jedan i na taj način se omogućuje potpuno novi način praćenja i korištenja podataka. Podaci u Središnjem registru stanovništva upisivat će se u pravilu preuzimanjem podataka iz drugih registara te dobrovoljnim prikupljanjem podataka od osoba na koje se potrebni podaci odnose.

U Konačnom prijedlogu zakona, nije prihvaćena primjedba zastupnika Ivica Ledenka (MOST) koja kao takva nije obuhvaćena prethodno dostavljenim Prijedlogom zakona. Primjedba se odnosi na kaznene odredbe Prijedloga zakona odnosno zastupnik Ivica Ledenko smatra da u kaznenim odredbama jasno stoji da će se primjenjivati kaznene odredbe za podatke koji se upisuju temeljem izjave. Smatra da isto ne stimulira ljude da pune registar putem dobrovoljnih izjava.

Ustroj Središnjeg registra stanovništva predlaže se na način da se podaci preuzimaju iz drugih službenih evidencija, a samo iznimno građani mogu dobrovoljno prijaviti određene podatke izjavom. Prikupljanje podataka kako o izvanbračnoj zajednici ili o neformalnom životnom partnerstvu pa tako i o etno kulturalnim obilježjima prikuplja se na temelju slobodnog izjašnjavanja osobe te prijedlogom zakona nisu propisane prekršajne odredbe za nedostavljanje podataka ili dostavljanje netočnih podataka koji se upisuju izjavom u registar. Dostavljeni prijedlog zakona propisuje obvezu osobe da pravovremeno prijavi promjenu podataka upisanih na temelju izjave, a koji se odnose na izvanbračnu zajednicu i neformalno životno partnerstvo u roku deset radnih dana od dana nastanka promjene, kako bi se ispoštovalo načelo povjerenja i točnosti sadržaja Središnjeg registra. Sukladno navedenom, kaznene odredbe nisu bile predviđene niti Prijedlogom zakona kao ni Konačnim prijedlogom zakona o Središnjem registru stanovništva.

Primjedba zastupnika Ivica Ledenka (MOST) vezana uz upis stranih fizičkih osoba koje će se upisivati u Središnji registar stanovništva, odnosno isticanje problematike stranih radnika u Republici Hrvatskoj obzirom da se podaci o njima vode u različitim registrima i upitne su točnosti, a svi bi svi trebali biti na istom mjestu, se ne prihvaća. Ustrojavanje Središnjeg registra stanovništva moguće je ostvariti preuzimanjem podataka iz već postojećih izvora podataka putem osobnog identifikacijskog broja. Dakle osobni identifikacijski broj je ključna komponenta razmjene podataka. Međutim za očekivati je da sve postojeće službene evidencije, koje moraju služiti kao izvor podataka za ovakav registar, nemaju potpunu upisanost podataka putem osobnog identifikacijskog broja. Upravno kako se Središnji registar stanovništva nameće kao dugoročno i održivo rješenje za ostvarenje ciljeva postoji jasna obveza svih izvora podataka da rade na poboljšanju kvalitete upisanih podataka. Dakle, trenutna manjkavost određenih podataka nije zapreka u ostvarenju zacrtanih ciljeva Središnjeg registra stanovništva već upravo suprotno, ovim putem se omogućava kontinuirano praćenje i unaprjeđenje upisanih podataka u različitim registrima.

Prijedlog zastupnika Ivica Ledenka (MOST) da Središnji registar stanovništva upari podatke svih kuća za odmor, prihode vezane od poreza na dodanu vrijednost (PDV-a) i vidi postoji li nerazmjer, postoji li neki koji ne plaćaju ono što moraju sukladno zakonu, odnosno da se registrom riješi problem ne rezidencijalnih vlasnika objekata nije prihvaćen. Podaci sadržani u Središnjem registru stanovništva dostavljaju se iz izvora podatka propisanih člankom 10. Konačnog prijedloga zakona i koristi će se za ostvarivanje socijalnih i drugih prava, provođenje statističkih, društvenih, ekonomskih i drugih istraživanja, obradu podataka za koju postoji pravna osnova te za učinkovito vođenje upravnih, poreznih i drugih postupaka korisnika određenih ovim Zakonom. Kako je sukladno odredbama Konačnog prijedloga zakona Ministarstvo financija, Porezna uprava određeno kao tijelo koje je voditelj Središnjeg registra stanovništva, a ujedno i korisnik podataka, za provođenje poslovanja iz svoje nadležnosti koristit će sve dostupne podatke sadržane u tom Registru kao i podatke iz Informacijskog sustava Porezne uprave te sukladno posebnim propisima vršiti daljnje postupke iz svoje nadležnosti.

Zastupnici Anja Šimpraga (SDSS), Barbara Antolić Vupora (SDP), Milorad Pupovac (SDSS) i Ivica Ledenko (Most) iznose primjedbu vezano uz upis podataka o nacionalnosti na temelju dobrovoljne izjave koja se ne prihvaća. Na temelju izjave u posebni dio Središnjeg registra stanovništva mogu se upisati između ostaloga i podaci o nacionalnosti te se stavkom 2. članka 13. jasno određuje načelo dobrovoljnosti glede prikupljanja navedenih podataka. Naime, predlagatelj je u Konačni prijedlog zakona ugradio odredbu u članku 45. prema kojoj se prava nacionalnih manjina utvrđuju temeljem službenih rezultata Popisa stanovništva iz 2021. godine. do 31. prosinca 2033., a nakon toga datuma na temelju podataka iz Središnjeg registra stanovništva. Nadalje, Središnji registar stanovništva biti će u punoj primjeni od 1. lipnja 2026. godine. Osobama koji su pripadnici nacionalnih manjina ostavlja se razuman rok prilagodbe na način da mogu svoju nacionalnost dobrovoljno izjaviti u Središnji registar stanovništva. Pri tome napominjemo kako se prethodno navedena prava nacionalnih manjina i dalje utvrđuju i zadržavaju temeljem službenih rezultata Popisa stanovništva iz 2021. do 31. prosinca 2033., a nakon toga datuma na temelju podataka iz Središnjeg registra stanovništva te se utvrđuju temeljem podnesenih dobrovoljnih izjava kako je propisano odredbama ovoga Konačnog prijedloga zakona. Nadalje, u stavku 2. istog članka Konačnog prijedloga zakona propisuje se jednokratno preuzimanje podatka iz Registra birača s danom 1. siječnja 2034. godine, a kako bi se uskladili podaci te nastavili pratiti podaci o nacionalnosti u Središnjem registru stanovništva.

Primjedba Zastupnika Furia Radina (NZ) na članak 10. Prijedloga zakona kojom traži da se konkretno pojasni značenje podataka opisanih u navedenom članku, točnije značenje „kontakt podataka“. Isto tako iznosi primjedbu kako je vjera napisana u članku 17. dostavljenog Prijedloga zakona dok se u članku 13. ista ne spominje. Nastavno na članak 10. Prijedloga zakona iznosi prijedlog da s obzirom da su navedeni podaci osjetljive prirode, mogu li se propisati podzakonskim aktom ili isključivo zakonom. Primjedbe nisu prihvaćene, a objašnjenje donosimo u nastavku. Uspostavom Središnjeg registra stanovništva ustrojava se administrativni popis stanovništva. Najveći broj država članica Europske unije je ustrojio administrativne registre kojima se prate podaci o stanovništvu i njihovim obilježjima, a koji su zamijenili potrebe popisa stanovništva. Dakle upis kontaktnih podataka koje su građani do sada iznosili prilikom dosadašnjeg popisa stanovništva u istoj mjeri će se putem dobrovoljne izjave upisivati i za potrebe administrativnog popisa te će sadržaj kontaktnih podataka biti potpisan podzakonskim aktom, odnosno pravilnikom definiranim člankom 17. Konačnog prijedloga zakona. U posebni dio mogu se upisati četiri grupe osobnih podataka na temelju dobrovoljno podnesene izjave i to: podaci o izvanbračnoj zajednici ili o neformalnom životnom partnerstvu, o vjeri i materinskom jeziku, o nacionalnosti te kontaktni podaci.

Naglašavamo kako su podaci o nacionalnosti, vjeri i materinskom jeziku potrebni zbog provedbe Popisa stanovništva koji će se temeljiti na Središnjem registru stanovništva. Podaci o izvanbračnoj zajednici ili o neformalnom životnom partnerstvu mogu na temelju dobrovoljne izjave prijaviti građani kojima je taj podatak bitan između ostalog radi ostvarivanja socijalnih prava. Odredba članka 13. Konačnog prijedloga zakona propisuje obvezu osobe da pravovremeno prijavi promjenu podataka upisanih na temelju dobrovoljne izjave, a koji se odnose isključivo na izvanbračnu zajednicu i neformalno životno partnerstvo u roku deset radnih dana od dana nastanka promjene, kako bi se ispoštovalo načelo povjerenja i točnosti sadržaja Središnjeg registra. Podzakonski akti, odnosno akti niži od zakona potanje razrađuju pojedine odredbe Zakona radi njegove primjene te njegov sadržaj mora biti potpuno usklađen sa zakonskim odredbama koje ga propisuju.

Prijedlog zastupnika Furia Radina (NZ) da se ostali zakoni koji su korelirani s predmetnim Prijedlogom zakona trebaju upisati u isti kako se stupanjem na snagu Zakona o Središnjem registru stanovništva korelirani zakoni ne bi stavili u podređeni položaj se ne prihvaća. Odredbe Konačnog prijedloga zakona propisuju uspostavu Središnjeg registra stanovništva te ni na koji način ne stavlja prava propisana ostalim koreliranim zakonima u podređeni položaj. Podzakonskim aktima detaljno će se propisati svrhe te pravne osnove za preuzimanjem podataka iz Središnjeg registra stanovništva, a za potrebe drugih tijela iz njihova djelokruga i prema njihovim posebnim propisima.

Zastupnik Veljko Kajtazi (NZ) iznosi prijedlog vezan uz proceduralni dio te zbog raznih diskriminacija kojima su građani izloženi, ponajviše pripadnici nacionalnih manjina, smatra da više procedura i odgovornosti mora biti definirano Zakonom o Središnjem registru stanovništva, a ne podzakonskim aktima čije donošenje nije transparentno kao donošenje samog zakona. Također predlaže da građani moraju biti upoznati sa svrhom prikupljanja podataka te da bi se svaka promjena podataka trebala mijenjati u samom registru dok bi izvorni podaci trebali biti ažurirani u realnom vremenu. Kako bi se izbjegla nelagoda u komunikaciji, a vezano uz manjinsku pripadnost predlaže da građani digitalnim putem mogu mijenjati svoje podatke u svakom trenutku u Središnjem registru stanovništva, ali također da imaju i uvid u povijest pristupa njihovim podacima s valjanom svrhom i razinom pristupa. Prijedlozi nisu prihvaćeni, a objašnjenje donosimo u nastavku. Obzirom da će se u Središnjem registru stanovništva prikupljati velik broj podataka, izvora i korisnika sasvim je izvjesno da se sve procedure ne mogu definirati zakonom već se iste propisuju pravilnikom. Središnjim registrom stanovništva omogućit će se upisanim osobama uvid u upisane osobne podatke uz prethodnu identifikaciju, traženje potvrde o upisanim podacima i dojavljivanje činjenice o netočnosti upisanih podataka, a radi sveobuhvatne ažurnosti sadržanih podataka. Građanima će biti omogućen uvid u vlastite osobne podatke u registru, no oni ga sami neće morati puniti, osim u vidu određenih ispravaka i dopuna. U slučaju dojava o netočnosti upisanih podataka, Porezna uprava će od voditelja takvog podatka tražiti provjeru točnosti te će se eventualni ispravak podatka provoditi promjenom u izvornom registru i isto tako promijeniti u Središnjem registru stanovništva. Na taj način Središnji registar stanovništva ne preuzima ulogu postojećih registara već samo sumira potrebne podatke u usporedivoj vremenskoj i prostornoj dimenziji.

Primjedba zastupnika Damira Bakića (Možemo!) u članku 6. na nejasnu definiciju zajedničkog privređivanja se ne prihvaća. Upućuje primjedbu kako je nejasno značenje prvog zaposlenja u članku 23. dostavljenog Prijedloga zakona koja se također ne prihvaća. Isto tako prijedlog Zastupnika Damira Bakića i Milorada Pupovca (SDSS) kako je potrebno urediti i uključiti kod definiranja srodstva i udomitelje i udomljenu djecu, odnosno navoditi i posvojenu djecu se ne prihvaća. Primjedba zastupnika Damira Bakića u kojoj upućuje i na

nejasnu definiciju identifikacije kućanstva u članku 26. Prijedloga zakona gdje smatra da nema mnogo detalja o identifikacijskim oznakama stambenih jedinica, se ne prihvaća. Od strane istog zastupnika upućena je primjedba koja se ne prihvaća i na institucionalna kućanstva smatrajući nejasnim zašto se u kategoriju tih kućanstava ubrajaju vojarnе, kaznionice te učenički i studentski domovi. Naposljetku iznosi primjedbu koja također nije prihvaćena, a nastavno na članak 30. kako nisu razvidni kriteriji pod kojima će Porezna uprava davati statističke podatke. Slijednom navedenih primjedbi, predlagatelj donosi obrazloženje svega neprihvaćenog. Konačnim prijedlogom zakona, člankom 6. propisan je pojam kućanstva koji za potrebe istog Zakona čine osobe koje zajedno žive u istom prostoru, pritrđuju i troše. Isto tako, člancima 21. i 22. Konačnog prijedloga zakona propisana je podjela i generiranje kućanstava. Dostupnost generiranih podataka o kućanstvima od iznimne je važnosti za učinkovitu provedbu posebice postupaka ostvarivanja socijalnih prava koja se uglavnom određuju ovisno o dohodovnom cenzusu po članu kućanstva. Konačnim prijedlogom zakona propisuje se da osoba može biti član samo jednog generiranog kućanstva, neovisno od činjenice utvrđivanja pripadnosti institucionalnom kućanstvu za potrebe statističkog istraživanja o broju stanovnika i njihovim obilježjima. Iznimno, članom kućanstva za pretpostavku postojanja kućanstva smatraju se i djeca do prvog zaposlenja. Međutim, za sve slučajeve kada to nije tako u praktičnoj primjeni odnosno kada se članovima kućanstva smatraju djeca nakon prvog zaposlenja i/ili druge osobe, bez obzira na srodstvo, moguće je podnijeti Izjavu o članovima kućanstva bez obzira obuhvaća li se članovima kućanstva samo širi skup osoba koje nastanjuju istu stambenu jedinicu ili se obuhvaćaju i osobe koje su nastanjene na drugim adresama odnosno u drugim stambenim jedinicama na području Republike Hrvatske ili izvan nje. U odredbama Konačnog prijedloga zakona izuzeto je navođenje posvojene djece obzirom da je sukladno odredbama Obiteljskog zakona propisano da posvojitelji posvojenjem stječu roditeljsku skrb nad djetetom. Detalji o identifikacijskim oznakama stambenih jedinica u nadležnosti su Ministarstva prostornoga uređenja, graditeljstva i državne imovine. Isto tako, člankom 38. Konačnog prijedloga zakona propisano je kako će Državna geodetska uprava u svom informacijskom sustavu uspostaviti praćenje podataka o stambenim jedinicama te će se isti za potrebe uspostave Registra stanovništva preuzimati od Državne geodetske uprave. Jedan od glavnih ciljeva ustroja Središnjeg registra stanovništva je stvaranje službene evidencije stanovništva koji će omogućiti praćenje podataka o broju, prostornom rasporedu i sastavu stanovništva prema njegovim demografskim, ekonomskim, obrazovnim, migracijskim i ostalim obilježjima, podataka o kućanstvima i stanovima te o njihovim obilježjima te time zamijeniti potrebu provedbe popisa stanovništva, koji se provodio svakih deset godina. Stoga će Središnji registar stanovništva prikupljati podatke potrebne za provedbu tog najvećeg statističkog istraživanja. Jedan od zahtjeva takvog statističkog istraživanja je praćenje broja stanovnika u institucionalnim kućanstvima, između ostalih i vojarni, kaznionica te učeničkih i studentskih domova, obzirom da se smatra da je osoba dio institucionalnog kućanstva ako za smještaj i ishranu skrbi neka ustanova, ima uobičajeno mjesto stanovanja u toj ustanovi, odnosno članovi privatnog kućanstva i ako je njihova trenutna ili očekivana odsutnost u nekoj ustanovi, a iz privatnog kućanstva, dulja od godine dana. Porezna uprava će sukladno odredbama Konačnog prijedloga zakona objavljivati godišnje zbirne statističke pokazatelje i podatke iz Središnjeg registra stanovništva na svojim mrežnim stranicama. Isto tako, Porezna uprava će sukladno članku 30. Konačnog prijedloga zakona ustupiti pravnim i fizičkim osobama zbirne statističke pokazatelje na način da podnesu zahtjev obrazlažući namjenu korištenja istih. Obzirom da se radi o anonimiziranim podacima koji će biti javno dostupni, Porezna uprava omogućuje pravnim i fizičkim osobama i pojedinačno preuzimanje istih temeljem dostavljenog zahtjeva.

Primjedba zastupnika Dalibora Pausa (IDS) na obveze koje se stavljaju na izvore podatke u Središnjem registru stanovništva nije prihvaćena. Naime navodi kako Državna geodetska uprava mora tijekom 2025. godine uspostaviti bazu stambenih jedinca no za tu obvezu u predmetnom Prijedlogu zakona ne postoji prekršajna obveza. Odnosno, postavlja pitanje postoje li sankcije ukoliko se ne ispoštuje rok od strane Državne geodetske uprave kao i svih ostalih koji su prepoznati kao izvor podataka u prijedlogu zakona. Primjedbu ne prihvaćamo a u nastavku donosimo objašnjenje. U odredbama članaka 38., te 41. do 44. Konačnog prijedloga zakona propisuje se nužan slijed radnji koje se mora pravovremeno odraditi kako bi Središnji registar stanovništva bio u punoj primjeni od 1. lipnja 2026. Ističemo odredbu članka 42. Konačnog prijedloga Zakona koja propisuje da su u roku šest mjeseci od dana stupanja na snagu toga Zakona, nadležna tijela odgovorna za izvore podataka koja u trenutku stupanja na snagu Zakona raspoložu potrebnim podacima te su obvezna osigurati podatke za preuzimanje za potrebe Središnjeg registra stanovništva. Isto tako, u roku 12 mjeseci od dana stupanja na snagu toga Zakona, Središnji registar stanovništva će preuzeti podatke iz izvora podataka.

Primjedbe zastupnika Milorada Pupovca (SDSS) na pojmove definirane u članku 6. Prijedloga zakona kojima ističe potrebu jasnijeg definiranja kako isti ne bi proizveli pravnu nesigurnost se ne prihvaćaju. Iznosi da se u točkama 5., 7. i 10. članka 6. Prijedloga zakona poziva na poseban propis koji u svom nazivu nije naveden. Također, iznosi primjedbu i na članak 10. koji definira upis podataka u posebni dio Središnjeg registra stanovništva te smatra da potrebno umjesto izričaja „*mogu se*“ propisati izričaj „*upisuju*“. Slijedom iznesenih primjedbi donosimo obrazloženje zašto iste od strane predlagatelja nisu prihvaćene. U članku 6. Konačnog prijedloga zakona definiraju se pojmovi i njihova značenja te se pojmovi u točki 5., i 7. i 11. pozivaju na poseban propis koji nisu naveden u samom pojmovniku iz razloga što se posebni propisi dalje kroz tekst Zakona definiraju, odnosno isti će biti propisani podzakonskim aktima. Vlada Republike Hrvatske uredbom propisuje sadržaj podatka koji se upisuju u opći i posebni dio Središnjeg registra te isto tako izvore uz pripadajuću zakonsku osnovu. Isto tako, podzakonskim aktima odnosno pravilnicima jasno će se propisati sadržaj, svrhe i obuhvat pristupa pojedinog korisnika podataka. Točka 10. članka 6. dostavljenog Prijedloga zakona ne poziva se na poseban propis.

Nadalje, upravo zato što se radi o upisu podatka temeljem dobrovoljne izjave određeno je da se podaci o izvanbračnoj zajednici ili o neformalnom životnom partnerstvu, o vjeri i materinskom jeziku, podaci o nacionalnosti te kontaktni podaci mogu upisati u Središnji registar stanovništva.